

DELAVSKA ENOTNOST

LETNIK XI., št. 38.

GLASILO SINDIKATOV SLOVENIJE

LJUBLJANA, 12. septembra 1952

DESET LET SLOVENSКИH BRIGAD

Vse, kar imamo

smo si z dragoceno krvjo sami priborili

Po vseh naših delovnih kolektivih razpravljajo te dni o tem, kako bodo šli na proslavo Dneva slovenskih brigad v Dolenjske Toplice pri Novem mestu. Po nekaterih kolektivih se je prijavi toliko članov kolektiva, da so organizirali posebni vlak, drugod se bodo peljali s kamioni in avtobusi, ostali pa bodo potovali z izrednimi vlaki, s kolesi, vozovi, iz bližnje okolice pa tudi peš.

Iz trboveljske elektrarne se bodo peljali s kamionom

V trboveljski elektrarni se je doslej pripravilo komaj 35 ljudi. Računajo pa, da bodo delavci in uslužbenci vzeli s seboj še žene in otroke in bo to število še precej večje. Upravni odbor je sklenil, da bo dal na razpolago kamion za prevoz v Dolenjske Toplice.

V ljubljanskih delovnih kolektivih so se šele sedaj resneje pogovorili

Vse je kazalo, da bodo ljubljanski delovni kolektivi precej zaostali za drugimi in da se proslava Dneva slovenskih brigad ne bo udeležilo toliko ljudi kot smo v začetku pričakovali. Zadnje dni pa so stvar resneje prišli v roke

in lahko računamo, da bo šlo iz Ljubljane okrog 40.000 ljudi na proslavo v Dolenjske Toplice.

Najprej naj omenimo tiste delovne kolektive, kjer bodo šli na proslavo vsi njihovi delavci in uslužbenci, v nekaterih pa celo več, ker bodo šli z njimi tudi člani njihovih družin. Taki kolektivi so Trgovsko podjetje »Živila«, tovarna »Roga«, Elektromehanična delavnica Črnuče, »Koteks« in »Uten-silia«. Iz »Semenarne« se je prijavi-lo 50 ljudi od 53 uslužbencev, iz Tehno-metala 45 od 48, iz podjetja »Slovenija-

IZ TOVARNE V BISTRICI PRI LIMBUŠU GRE TRETJINA KOLEKTIVA

V tovarni kovinske industrije v Bistrici pri Limbušu so se te dni dogovorili, da bo šlo v Dolenjske Toplice 30 ljudi. Skupno je pri tem podjetju zaposlenih 90 delavcev in uslužbencev.

V tovarni kovinskega orodja v Zrečah vlada veliko zanimanje za proslavo

V tovarni kovinskega orodja v Zrečah je te dni zelo živahno. Delavci se razgovarjajo o tem, kdo bo šel in kako bo potoval na proslavo Dneva sloven-

skega 25 od 26 ljudi itd.

V Litostruju so sklenili, da v soboto 13. t. m. ne bodo delali in so zato delali že preteklo nedeljo. Doslej pa je v Litostruju še zelo majhno število prijavljenih. Prijavilo se jih je 450 od skupno 1500.

Nekaj pa je še takih podjetij, kjer so se s prijavi malo odrezali. Pri »Transjugu« se jih je prijavi-lo 15 od 136 zaposlenih, pri »Kurivu« 30 od 179, iz Direkcije železnic 56 od 376 ljudi itd. V podjetju »Zmaj« pa se šele pripravljajo.

skih brigad v Dolenjske Toplice. Doslej se je prijavi-lo že 70 ljudi. Tovarna bo dala na razpolago dva tovorna avtomobila.

IZ ELEKTRARNE BRESTANICE BO ŠLA VEČINA KOLEKTIVA

Po dosedanjih prijavih v elektrarni Brestanica (Rajhenburg) lahko sklepamo, da se bo prijavi-la večina delovnega kolektiva za udeležbo na proslavi Dneva slovenskih brigad. V času, ko to poročamo, se še prijavljajo.

Delovni kolektiv Elektrokovine iz Maribora hoče biti dostojno zastopan

Prve dni tega tedna so se delavci in uslužbenci »Elektrokovine« v Mariboru dogovorili, da bodo tudi oni organizirali skupen obisk proslave Dneva slovenskih brigad. Doslej se je že prijavi-la tretjina članov kolektiva.

V »Hidromontaži« v Mariboru šele agitirajo

Kakor nam pišejo iz »Hidromontaže« v Mariboru, se tam šele posvetujejo, kako bodo potovali v Dolenjske Toplice na proslavo Dneva slovenskih brigad. Doslej nimajo še nobene prijave, temveč šele agitirajo za čim večjo udeležbo.

Iz tovarne verig v Lescah bo odšlo na proslavo okrog 100 ljudi

V tovarni verig v Lescah so te dni zbirali prijave za udeležbo na proslavi Dneva slovenskih brigad. Doslej se je prijavi-lo okrog 100 ljudi. Računajo pa, da se jih bo še več. Odpotovali bodo najbrž s posebnim vlakom, ki bo odpeljal z Jesenic.

Tovariš, kaj si napravil v čast partijskega kongresa?

Samo od dela naših rok in od zvestobe delavskih src je odvisen naš jutrišnji dan

VZGOJA, NAŠA PRVA SKRB - PRAVIJO V MARIBORSKI LIVARNI

Delovni kolektiv Mariborske livarne je doslej dosegel že več lepih uspehov v tekmovalstvu na čast VI. kongresa KPJ. Da so uspehi res lepi, najbolje pove to, da so plačni fond za avgust dosegli s 122%. Montirali so novo brusilnico in zgradili delavska stanovanja

Ta kolektiv je posebno skrb posvetil vzgoji svojega članstva. Prejšnji mesec so na široko razpravljali o blejski konferenci Gospodarskega sveta vlade FLRJ in dobro proučili govor tovariša Kidriča. Za delavski svet pa so posebej priredili predavanje o finančnem poslovanju in razpravljali o uvozu in izvozu.

Posebno živo pa je društveno življenje tega kolektiva. Nogometno moštvo je odigralo prijateljsko tekmo s steklarji v Rogški Slatini. Dramska in folklorna skupina sta obiskali rudarje v Hudi jami. Folklorna skupina se je še posebej udeležila tekmovalstva folklornih skupin v Kranju in je bila tudi pohvaljena. Delovni kolektiv je šel tudi na skupni izlet v Borl pri

Ptuju. Živahno je tudi delo strelske družine, sekcije za namizni tenis in avtomoto krožek. Člani tega krožka pripravljajo partizanski pohod v Dolenjske Toplice.

Komunisti-revolucionarji so nam vzor, pravijo delavci tovarne »Iskra«

Pred nekaj dnevi so se delavci tovarne »Iskra« v Kranju podrobno pogovorili o napakah dosedanjega tekmovalstva v čast naše Partije in izdelali obširen načrt nadaljnega tekmovalstva. Predvsem bodo priredili vrsto predavanj o pomenu družbeno-političnih sprememb med V. in VI. kongresom

KPJ, o vodilni vlogi naše Partije itd. Delovni kolektiv tovarne »Iskra« pravi, da se bo na vzorih komunistov revolucionarjev učil, kako je treba delati in kako je treba ljubiti svojo domovino.

Kako tekmujejo železničarji na čast kongresa KPJ

Iz sindikalnih podružnic in delovnih kolektivov železničarjev poročajo o uspehih tekmovalstva za VI. kongres KPJ. Čeprav so nekatera poročila pomankljiva, lahko iz njih razberemo, da si vsi prizadevajo, da bi napravili čim več in čim boljše po možnostih, ki so zelo različne v raznih panogah železniške službe.

Tekmovalstvo zajema strokovno, politično in kulturno delo. V glavnem so povsod dobro izvrševali planske naloge v transportu. Posebno so se izkazali v ljubljanski kurilnici. Z varčevanjem pri materialu in z izrabo notranjih rezerv so prihranili nič manj kot 26 milijonov 800 tisoč dinarjev. Režijske stroške so zmanjšali. Plan so presegli tudi v strojni delavnici v Šiški, vozovni delavnici v Ptujju, v sekciji za vzdrževanje proge na Jesenicah, kjer so zmanjšali stroške delovne ure za 1,50 din. Rezultati na tem področju vso vsekakor uspeh tekmovalstva, ki si vse močnejše utira pot tudi na železnici.

Tudi politično in kulturno delo med železničarji je zelo razgibano. V delovnih kolektivih so prirejali razna predavanja o družbenem planu, o novem gospodarskem sistemu, o zakonu o občinskih ljudskih odborih, o demokratizaciji našega družbenega življenja itd. Posebej je treba omeniti podružnico v Murski Soboti, kjer so organizirali enomesečni seminar politične ekonomije in je 48 udeležencev z uspehom napravilo izpite.

Zelo živahno je tudi društveno življenje. V mnogih kolektivih so ustanovili pevske zbornice, igralske družine itd. Na Jesenicah se je 40 članov vključilo v društvo »Svoboda«. V nadzorništvu proge v Novem mestu so ustanovili tamburaški zbor, v Zidanem mostu so uredili knjižnico. V nekaterih kolektivih se bolj zanimajo za ljudsko tehniko, streljanje in šport. V strojni delavnici v Šiški so ustanovili strojni krožek. Zelo veliko število novih strelskih družin so ustanovili posebno v Ljubljani. Po uspešno zaključenih tekmah v devetih športnih disciplinah med ljubljanskimi kolektivni so še v avgustu pričeli še s širšim tekmovalstvom, ki bo trajalo vse do oktobra.

Tako torej tekmujejo železničarji, ki hočejo po svojih močeh prispevati, da bodo s čim večjimi uspehi dočakali VI. kongres naše Partije.

TUDI USNJARSKI TEHNIKUM V DOMŽALAH TEKMUJE NA ČAST VI. KONGRESA KPJ

Usnjarski tehnikum v Domžalah si je v drugem polletju postavil vrsto nalog, kar bo brez dvoma pomenilo velik korak naprej. Te naloge si je postavil v počastitev partijskega kongresa.

Poleg nalog v produkciji so se obvezali, da se hočejo seznaniti z vsemi posebnostmi novega gospodarskega sistema. Med drugim so se tudi dogovorili, da bodo iz lastnih sredstev še do kongresa opremili krompirni oddelek in dogradili vegetabilni oddelek. V krompirnem oddelku so že izdelali letveni sod za izpiranje, postavili pa so tudi že stikalnico.

REPUBLIKSKI SVET JE PROGLASIL

končne zmagovalce tekmovanja delavskega upravljanja

Prehodne zastave prejmejo v trajno last delovni kolektivi podjetij železarnarne Jesenice, »Iskra« Kranj, MTT Maribor, »Konstruktorja« Maribor, »Kamnika« Kamnik, »Elektrokovine« Maribor in tekstilne tovarne Celje

Tekmovalstvo prvega delavskega upravljanja je bilo zaključeno, čim so delovni kolektivi prešli na tekmovalstvo posvečeno VI. kongresu naše Partije. Tekmovalstvo je sedaj v polnem teku. Tajništvo Republiškega sveta ZS za Slovenijo pa je na predlog tekmovalne komisije sedaj dokončno proučilo predloženo gradivo o uspehih delovnih kolektivov, ki so se prijavi-li v tekmovalstvo delavskega upravljanja in proglasi-lo končne zmagovalce:

trajno last naslednji delovni kolektivi — Železarna Jesenice, »Iskra« Kranj, MTT Maribor, »Konstruktorja« Maribor, »Kamnika« Kamnik, »Elektrokovine« Maribor in Tekstilne tovarne v Celju.

Vsi ostali imenovani kolektivi prejmejo pohvale.

Iz tajništva Republiškega sveta Zveze sindikatov za Slovenijo

Prvim slovenskim brigadam v pozdrav!

Praznik slovenskih partizanskih brigad! Tako svež, tako neposreden je še v vseh nas spomin na partizanska leta, da je kar težko verjeti, da poteka že deseto leto, odkar imamo na Slovenskem brigade. Da, in vendar je res! Deset let je že tega, kar se je naš ljudski osvobodilni upor in iz njega vzniklo partizansko bojevanje tako razmahnilo in do take mere dozorelo, da je bilo nujno iz narodnih bojevnikov, upornikov-partizanov, pričeti snovati večje, rednejše, močnejše vojaške enote — partizanske brigade.

In ob tej že kar lepi obletnici se vsakdo izmed nas tako rad spomni partizanskih let. Kako to? Saj so bila ta leta tako trda in surova ter za ogromno večino našega delavskega rodu zvezana z nečloveškimi napori in žrtvami. Da,

to je trpka resnica. Toda to je samo en del prave resnice.

Naš delavski rod ni trpel zvezan in na kolenih, ampak je v vihar trpljenja planil kot bojevnik, na svojih nogah, zvest svojemu rodu in domači grudi, nezlomljivega duha in srca, pripravljen razje izginiti kot si pustiti slomiti svojo lastno hrbtnico. Zato tudi ni ta naš partizanski rod taval po gozdovih kot preganjana in zasledovana zverjad, ampak se je v gozdove umaknil samo v toliko, da si je uredil svoje vrste. Odhod v gozdove ni bil beg, umik, ampak poziv za napad. Kako res je bilo to že v prvih začetkih partizanskega bojevanja, pa nam govori tudi osnovanje brigad.

In tudi napad je bil trezno in preudarno premišljen. To je bil pohod delavskega rodu na čelu vseh delovnih

ljudi za pravico hlapca Jerneja, toliko časa sleparjenega, goljufanega, tisoč in tisočkrat zaničevanega. V nas, v delavskih vrstah, se je dvignila zahteva po delavskih pravicah, ki je nihče ni več ustavil. Ne sila ne jeklo ne ogenj ne zveri v človeških podobah, ki so klale in ropale. Zakaj, nismo več iskali pravice pri gospodarjih, ker smo spoznali, da nam je nočejo in ne bodo dali. Pravico smo si šli vzeti sami, tako kot mora biti po delavski vesti in delavskih postavah. In na taki poti so iz nas zrastle brigade, naše partizanske brigade.

Mnogokaj so o njih dobri in pošteni ljudje že zapisali. Marsikaj pišejo. Veliko, veliko pa bodo zapisali še v bodoče. Zakaj težko je doumeti naša partizanska leta, če bodo slabo izpisane tiste strani iz naše preteklosti, ki govorijo o nastanku in rasti slovenskih brigad.

Pred nami pa je sedaj praznik, ki nam z vso neposrednostjo obuja še tako sveže spomine. Zato ni nič čudnega, če danes v nas ne govore toliko misli kot čustva. Brigade — koliko najplemenitejših želja, koliko iskrene ljubezni do domovine, trdovratne vere v zmago delavske pravice, v lepo bodočnost, koliko tople ljubezni do dece, do mater in žena — koliko vsega tega se je nekdanje združevalo pod imenom — brigada. V njej, v brigadi, je zaživela naša pravica in naša postava, in brigada je je bila tista, ki jo je ponesla neizprosno naprej. Kdo še ne doume, zakaj so potem zmagale brigade?

Kako bedni in prazni so modrijani, ki štejejo samo puške in topove, na srca, na delavska srca in na pravico, ki je v njih zagorela, pa pozabijo. Vojsko z več ali manj puškami je lahko premagati, lahko prevariti, toda vojske z zvestimi delavskimi srci ni mogoče nikdar uničiti. Lahko jo mučiš in biješ, streti, uničiti je ne moreš nikdar. Taka vojska pa so bile naše brigade, taka vojska je vojska, ki je iz njih zrastle.

Zato so nam brigade drage, zato prvenecem slovenskih brigad — gubčevcem, cankarjevcem, šercerjevcem in tomišičevcem borben delavski pozdravi!

- I. skupina:
 1. Delovni kolektiv Železarna Jesenice
 2. Delovna kolektiva »Iskra« v Kranju in MTT Maribor
 3. Delovni kolektiv Steklarne Hrastnik
 4. Delovni kolektiv »Impola« Slov. Bistrica
 5. Delovni kolektiv »Gradisa IMM«
 6. Delovni kolektiv rudnika Mežice
- II. skupina:
 1. Delovni kolektiv »Konstruktorja« Maribor
 2. Delovni kolektiv Papirnice Vevče
 3. Delovni kolektiv »Betona« Celje
 4. Delovna kolektiva »Induplati« Jarše in »Franc Leskošek« Maribor
 5. Delovni kolektiv LIP Bled
 6. Delovni kolektiv Železniške postaje Maribor
- III. skupina:
 1. Delovni kolektiv »Podjetja Kamnik« Kamnik
 2. Delovna kolektiva »Save« Kranj in »Projekt« Kranj
 3. Delovna kolektiva »Verige« Lesce in »M. Marinko« iz Trbovelj
 4. Delovni kolektiv Tkalnice Celje
- IV. skupina:
 1. Delovni kolektiv »Elektrovine« Maribor
 2. Delovni kolektiv »Zlatorog« Maribor
 3. Delovni kolektiv Industrije obute Ljubljana
 4. Delovna kolektiva »Megrada« Ljubljana in Trgovskega podjetja Ptuj
- V. skupina:
 1. Delovni kolektiv Tekstilne tovarne Celje
 2. Delovni kolektiv »Lesonita« Ilir. Bistrica
 3. Delovni kolektiv »Kovine« Ljubljana
 4. Delovni kolektiv Kmetijskega posestva Crešnjevci, Tovarne perila Celje in Preskrbe Ptuj

V skupini ustanove končni zmagovalci niso bili ocenjeni. Prehodne zastave iz tekmovalstva delavskega upravljanja prejmejo v

V ČEVLJARSKEM PODJETJU »ZVEZDA« SO IMELI ČLANSKI SESTANEK

Zato jih grajamo, ker škodujejo ugledu Partije

Z domišljavostjo, samovoljo in komandantstvom je nekaj posameznikov kalilo zdrave odnose

Tudi delovni kolektiv čevljarstva podjetja »Zvezda« v Ljubljani je v času tekmovanja na čast VI. kongresa naše Partije zelo oživel. To se je pokazalo predvsem jasno na zadnjem članskem sindikalnem sestanku, ki so ga imeli 2. septembra. Udeleženci sestanka so bili zelo razvneti in velikokrat so imeli povedati. Tako je trajal ta sestanek od druge ure popoldne pa tja do pol sedmih zvečer.

Od kod ta zgovornost v delovnem kolektivu »Zvezde«? No, pa so nekateri vedno pravili, da tam delavci ne govorijo radi na sestanku, da jih stvari ne zanimajo in podobno. Na to »skrivnost« so delavci sami odgovorili.

V delovnem kolektivu je nekaj delavcev, med njimi Lojze Zagar, sekretar partijske organizacije v podjetju, nadalje Danilo Bosnić, Dolinar in še nekateri, ki so začeli zelo oblastno gospodariti v podjetju in so za to izrabili svoje članstvo v Partiji.

Samo nekaj primerov, ki so jih delavci povedali na sestanku! Lojze Zagar je recimo vsakega delavca, svojega tovariša, ki ga na cesti ni vnaprej pozdravil, klical »v pisarno« na odgovornost!!! Vsakogar, ki je pograjil kar koli, pa bodisi prav ali napačno, so Zagar, Dolinar in Bosnić ne poučili, ampak ozmerjali z reakcionarnim in za nekatere tudi vztrajali, da jih podjetje odprsti. Kratko in malo, kogar niso pripravili povsem v strah, ta se ni mogel dobro počutiti v podjetju.

Zagar je nekoli kar na svojo pest, ne da bi kogar koli v podjetju vprašal ali obvestil, vzel v uk za čevljarja nekoga fanta. Ko je fant prišel v podjetje, o tem ni vedel nihče nič. Bosnić pa je na samem sestanku, ko ga je grajala neka tovarišica, planil pokonci in zagrozil, da jo bo udaril, če ne utihne.

Zaradi takih odnosov do ostalih delavcev so omenjeni tudi v delovnem kolektivu zelo nepriljubljeni, zaradi njihovega oblastnega in domišljavega komandiranja pa so delavci utihnil.

V času priprav na kongres Partije pa so spregovorili. Saj hočejo tudi oni tekmovati. Eden izmed delavcev je takole dejal:

Med nami so poleg omenjenih tudi

drugi člani Partije, oni pa so drugačni, niso napihnjeni in domišljavi in z njimi se radi pogovorimo. Marsikaj nam razlože in nas pouče. Prav zato, ker cenimo člani Partije in našo Partijo in ker hočemo delati tako kot nas uče oni, zato se čutimo poklicane, da pograjamo tiste stvari, ki nam pri nekaterih članih Partije v našem podjetju niso všeč in ki škodujejo ugledu poštenih delavcev.

Ko so delavci tako stresli s srca, kar jih je težilo, so se zelo preudarno pogovorili o stvareh, ki jih bo treba v podjetju urediti.

Oni izdelujejo izključno luksuzno obutev, ki zahteva skrbnega in vestnega dela vsakega posameznika. Dosedanje izkušnje so pokazale, da brigada

den način dela ni ustrezal, zato so sklenili delo spremeniti in uvesti individualno delo. Seveda bodo v zvezi s tem morali popraviti tudi nekatere stvari v tarifnem pravilniku.

Svoje proizvode so doslej dajali v prodajo izključno trgovski mreži »Triglav«, ki je imela monopol nad prodajo. Delavci sedaj zahtevajo, da se podjetje osamosvoji in začne samo neposredno prodajati izdelke.

Ugotovili so nadalje, da je v administraciji podjetja ena moč odveč in jo bo treba poslati na drugo delo. In še več drugih stvari so se dogovorili. V kratkem pa bodo imeli odprt partijski sestanek, kjer se bodo še obširneje in temeljiteje pogovorili o stvareh, ki so danes važne za vsakega delavca.

KAJ ČUDNA TERJATEV

S sredstvi delovnih kolektivov smejo razpolagati le organi delavskega upravljanja

Sindikalna podružnica delovnega kolektiva »Javor« s Pivke nam je poslala sledeči dopis:

Pred dnevi je podjetje »Javor« Pivka prejelo dopis št. Pov. 10/1 pod firmo Lesnoindustrijskega podjetja Cerknica za lastnoročnim podpisom tov. Lesarja Jožeta, direktorja navedenega LIP, ki se glasi:

Lesnoindustrijsko podjetje Cerknica, 3. julija 1952
Štev. Pov. 10/1
Tovarna vezanih plošč »Javor« Pivka

Kakor je bilo že dogovorjeno osebno na zadnjem sestanku direktorjev, ko smo se poslovali od tov. direktorja, smo pooblašteni direktorji Knez, inž. Osterman, inž. Vovk in podpisani nabavili fotoaparata in ga poklonili tov. direktorju za njegovo večletno izredno požrtvovalno in vestno delo v naši panogi kot dar.

Prilagamo Vam prepis originalnega računa in razdelilnik po podjetjih, ki pridejo v poštev po mnenju komisije.

V kolikor se s tem ne strinjate, prosimo, da to iznesete na konferenci direktorjev.

MP
Priloga: Razdelilnik, prepis računa.

Direktor
Lesar Jože I. r.

Gornjemu dopisu je bil priložen tudi tale razdelilnik:

Lesnoindustrijsko podjetje Cerknica		RAZDELILNIK	
LIP - Ajdovščina	5100 din	LIP - Postojna	5100 din
LIP - Cerknica	5100 din	LIP - Ljubljana	5100 din
LIP - Bled	5100 din	LIP - Kranj	5100 din
LIP - Ribnica	5100 din	LIP - Koper	5100 din
LIP - Novo mesje	5100 din	LIP - Brežice	5100 din
LIP - Celje	5100 din	LIP - Konjice	5100 din
LIP - Maribor	5100 din	LIP - Slov. gorice	5100 din
LIP - Dravograd	5100 din	Tovarna Tin - Novo mesto	5100 din
Tovarna Palerska, Bil. Bistrica	5100 din	Javor, Pivka	5100 din
Tanina, Majšperk	5100 din	Gap: Maribor	5100 din
Celje	5100 din	Kočevo	5100 din

Za znesek ste obremenjeni na Vašem tekočem računu pri nas ter prosimo, da znesek iz tega razdelilnika takoj poravnate oz. nakazete na tek. rač. LIP Cerknica št. 6501/41139/0 pri NB Rakek.

Direktor
Lesar Jože I. r.

Nato pa še račun:

FOTOLIK Ljubljana, Tyrševa c. 20		Prepis Ljubljana 1. julija 1952	
Račun	Lesar Jože	Cerknica	
1 Contax S Carl Zeiss Jena Biotar f 5,8 cm 1:2 T št. 5555691 + torbica in trije obročki	112.000 din		
(din stoddvanajstisoč)			
PLACANO			
Invalidsko podjetje Fotolik Ljubljana			

Ko je izvršni odbor naše sindikalne podružnice na svoji seji dne 1. IX. 1952 razpravljal o gornjem dopisu in nepravilnem načinu iskanja sredstev za nagrado bivšemu direktorju glavne direkcije, je sklenil, da bo zahteval od RO sindikata lesnih delavcev Slovenije, naj v interesu vseh ostalih članov sindikata lesne industrije razišče in ugotovi, kdo

moči potem zaposliti. In posledice sedaj vidijo sami. Občutijo pa jih tudi člani. In popraviti jih je treba!

To smo zapisali za to, da bi vsi naši sveti o teh stvareh resno premislili in si vzeli iz primera potreben nauk.

Prvi odprti partijski sestanek na obratu »Gradisa« v Skofji Loki Delavci neiskrenih in nepoštenih ne cenijo

Prvi odprt partijski sestanek — to je vendar pomemben dogodek v življenju delovnega kolektiva. Tako so menili tudi delavci Gradisa v Skofji Loki in se v velikem številu udeležili sestanka. Razpravljali so o gospodarstvu in o družbenih spremembah pri nas in ob vsem tem o delu in življenju njihove partijske organizacije.

Beseda je nanesla tudi na tri člane organizacije, ki pošiljajo svoje otroke k cerkvenim obredom. Nekaj takega ni dostojno za člana Partije. Kako to? Delavski rod je skozi težko in trdo življenje prišel do važnega spoznanja, da je vse kar ljudje imajo, s čimer razpolagajo plod človeškega dela. Na tem svetu ni ničesar, kar bi nam padlo izpod neba, kot to rečemo. In še nekaj je delavski rod spoznal prav jasno in sicer, da se v odnosih med ljudmi odraža to, kako se plodovi človeškega dela razdelje v družbi. Zato delavski razred ne potrebuje nobenih verskih bajk, on je spoznal in vsak dan bližje spoznava pravo bistvo družbenih nesoglasij in jih zna tudi rešavati.

To niso prazne besede. To je dragocena življenjska modrost. Vsak od nas jo pozna, samo eden razmišlja o njej več, drugi manj. Če pa delavec razmišlja o svojem življenju, potem hitro spozna, kako resnična je ta modrost. Karkoli pogleda — vse so pravile človekove roke. Ali nam lahko nekdo pokaže nekaj za ljudi porabnega, česar ni napravila človeška roka? Takih stvari ni!

In druga modrost! Vsak rabi za življenje potrebne predmete. Nihče ne živi od ljubelega zraka. Kdor ne dela, potem porablja nekaj, kar je napravil oni, ki dela. Sedaj, če je sicer tak človek napravil delovnim ljudem kaj koristnega, potem je vse v redu. Če pa ne — potem je zajedalec in živi na račun dela delovnih ljudi. Proti takim ljudem pa se delavski razred neumorno bori že skozi stoletja.

Delo je izvor človeškega in družbenega blagostanja — to je glavna življenjska modrost delavskega razreda, ki sta jo življenje in znanost potrdila. So pa ljudje, ki drugače menijo. To so tvornici in zagovorniki raznih verstev. Oni zanikajo na tak ali drugačen način odločujočo vlogo človeškega dela za življenje ljudi. V ta namen si izmišljajo razne verske bajke, nadčloveška bitja in nepoučnim ljudem vsiljujejo svojo modrost. Zakaj to? Samo zato, da bi človekovo pozornost odvrnili od stvarnih razglabljanj o življenju. To počno tudi pri nas zastopniki cerkve. Njihov glavni cilj je omajati delovnim ljudem prepričanje, da je od njihovega dela odvisen napredek ljudi. Seveda, to delajo pretkano in zvito, vendar pa vztrajno.

Zakaj smo to zapisali? Gradisovci so sklenili, da ne morejo trije delavci, ki pošiljajo svoje otroke k verskim obredom, biti člani Partije. Zakaj ne? Za to, ker je nemogoče nositi v srcu dvoje prepričanj, oziroma, ker član Partije ne more biti, kdor je neiskren.

Kdor je član Partije, je dolžan biti vsem delavcem vzor, kako se je treba boriti za delavske pravice, kako je treba zaupati v silo dela in kako je v rokah delovnih ljudi usoda človeka. Če ni tak — v Partijo ne sodi! Omenjeni trije delavci niso bili taki. Svoj lastni zarod so pošiljali po vzgojo v cerkev, trdnjavo zaostalega sveta, ki zanika delavskemu razredu njegovo (tvarno) silo. Oni ne morejo biti drugim vzor. Nasprotno, morali se bodo od svojih delovnih tovarišev še marsičesa naučiti — predvsem pa spoznati, da delavci ne cenijo neiskrenih, nepoštenih ljudi, ki bi radi istočasno sedeli na dveh stolčkih.

D. M.

POUK IZ DELA SVETA V KRŠKEM

Kakšne so posledice, če sindikalni svet površno proučuje primere odpuščanja

Tokrat bomo morali pograjati vodstvo okrajnega sindikalnega sveta za Maribor-okolico. Kot nam pišejo od tam naši tovariši v sindikalnem svetu premalo skrbno obravnavajo slučaje odpuščanja delavcev. To ni prav! Te stvari bi bilo treba skrajno vestno in skrbno obravnavati. Primeri so, da v slučaju odpustov žena ali delavec z nad 10 letno delovno dobo, za kar bi se morala izvršiti praviloma razprava, sindikalni svet prejme le pismen predlog podjetja za odpoved in izda tajnik sam pismeno odločbo o tem ali se, oziroma ali se ne strinja s predlogom. To napravi zelo pogosto, ne da bi bližje poznal stvar, o kateri odloča. Seveda se izgovarjajo v sindikalnem svetu, da je težko izvršiti zakoniti postopek zaradi oddaljenosti članov. Toda to ne sme in ne more biti opravičilo.

Bomo pa tovarišem povedali zakaj ne! Recimo en primer! Tovariši iz okrajnega sindikalnega sveta v Krškem se pritožujejo, da je na območju njihovega sveta okrog 200 delavcev in delavk nezaposlenih in da jim ne morejo preskrbeti zaposlitve. Pravijo, da je sicer potreba po delovnih močeh, da pa so tam nezaposlene predvsem žene in bolni delavci, ali pa delavci, ki imajo kake druge zadržke, da ne morejo iz domačega kraja. V preteklem mesecu bi lahko poslali na delo 718 ljudi.

Kaj sledi iz tega? Takrat, ko so podjetja odpuščala odvisne delovne moči, tovariši iz sindikalnega sveta niso dovolj odločno pazili na to, da se stavi na razpolago res one, ki jih je

PREKLIC SINDIKALNE KNJIZICE

Dne 7. septembra letos je bila izgubljena na kolodvoru v Straišcu članska izkaznica Enotnih sindikatov Jugoslavije na ime *Sebela Franc*. Najditelja prosim, da jo vrne na »Gradis IMM« — centralni obrati Ljubljana, Smartinska cesta 82, v nasprotju nem slučajno proglasiš isto za neveljavno

SKLEP ZBORA VOLIVCEV RAJNDOL JE BIL NEZAKONIT

Delavčeve plače ne more nihče obdavčevati

Pred kratkim smo prejeli iz Mozolja dopis, kateremu je bilo priloženo sledeče obvestilo. Preberimo ga!

Ljudska republika Slovenija
Občinski ljudski odbor
Mozelj
Mozelj, dne 28. VIII. 1952

Del. št. 476/2-52

Predmet: Občinski samoprispevek otegnitev pri izplačilu

Ekonomiji RAJNDOL

Na osnovi sklepa Zbora volivcev v Vašem kraju, naročamo vsem podjetjem in ustanovam na območju Občinskega ljudskega odbora Mozelj, da pri izplačilu plač delavcem in uslužbenecem (ravno tako tudi sezonskim delavcem, ki so pri podjetjih uslužbeni) otegnejo 1% zasluzka kot občinski samoprispevek.

Občinski samoprispevek se začne pobirati po sklepu Zbora volivcev v mesecu septembru za mesec avgust. V kolikor imajo uslužbeni plače naprej so dolžni odvzeti samoprispevek tudi za mesec avgust.

Smrt fašizmu — svoboda ljudstvu!

Tajnik:

Tomšič Andrej

Se čudite! Tisti, ki je tako obvestilo dobil tudi. Zakaj? Prvič — občinski odborniki so kaj slabo poskrbeli, da bi delavci vedeli, kaj se bo sklepalo na zboru volivcev. Delavci o tem ničesar ne vedo. To so kar skuhali v občinski pisarni in predložili zboru volivcev, da se zadosti »fomalnostim«. Če bi kogar koli drugače postopali bi delavci bili o stvari obveščeni in bi na zboru volivcev tudi povedali, kaj menijo o takem sklepu.

Kaj pa menijo? Da je sklep nepravilno in nezakonit. Občinski odbor je upravičen, da dobi od gospodarskih podjetij del dobička podjetij, če je o tem sklepalo prebivalstvo in odbor. Nihče pa nima pravice z odloki obremenjevati rednih prejemkov delavcev in izdajati ukaze, da se delavcem nekaj oteguje od plač. To je nezakonito in kdor bi to napravil, bi bil zakonito klican na odgovornost, s tem, da bi bil tudi dolžan poravnati nastalo materialno škodo.

O tem naj malo razmislijo mozelski občinski odborniki in uvideli bodo da so ga dobro pomolili. Delavce pa moramo tudi pograjati! Premalo se zanimate kaj dela odbor, premalo mu pomagata, potem pa pride do takih neodobnosti. To je treba popraviti.

Nam je dobro znano, da je naše podjetje odvajalo na glavno direkcijo 0,7 % sredstev za vzdrževanje iste in da ni nihče upravičen iskati denarja brez predhodnega pristanka delavskega sveta iz blagajne našega podjetja, ker so ta namenjena za potrebe lastnega kolektiva in tovarne. Tovariši Lesarju pa sporočamo, da za nas pomeni dopis »Pov.« to, da o njem delovni kolektiv ne sme ničesar izvedeti. Ali je to prav? Nel! V kolikor pa si je direktor nagrado zaslužil, naj bi jo mu odredil VGZ oz. UO iz fonda glavne direkcije.

S tovariškimi pozdravi
Smrt fašizmu — svoboda narodul
Izvršni odbor »Javor«

Samo nekaj pripomb k dopisu. Predvsem bi radi povedali to, da ni bistvo stvari, ki jo graja podružnica, v tem, kdo je dobil nagrado in ali je bila nagrada zaslužena. Delavski razred ima zelo širokogrudno srce in zna ceniti zasluge vsakogar — in prav je tako. Zato so kolektivni podeljevali nagrade in jih bodo tudi v bodoče. Bistvo stvari je le v tem, kako je bila nagrada dodeljena. Na to ima pripombo izvršni odbor podružnice, ki nam je poslal to pismo, in podružnice nekaterih podjetij, ki so sicer »po nalogu« direktorja izplačala določen prispevek.

Nepravilno je, da se zbere skupina upravnih oseb in nekoga nagradi iz

Ali si že izpolnil dolžnost do svojega lista? Poravnaj naročnino in opozori tudi tovariša, naj stori isto! Koliko novih naročnikov si pridobil?

sredstev, s katerimi oni ne razpolagajo, ampak organ delavskega upravljanja. To se pravi, najbolj milo rečeno sploh brisirati organe delavskega upravljanja in kruniti njihove temeljne pravice, to je, da o porabi svojih lastnih sredstev ne odločajo oni, ampak posamezniki iz upravnega vodstva. To je nepravilno in vse graje vredno. Strinjamo se, da bi bilo potrebno o nagradi govoriti z delavskimi sveti in bi nedvomno pristali, ali pa jo dodeliti iz upravnih sredstev VGZ. Če pa so hoteli dati nagrado direktorju, pa jo tudi lahko dajo, nihče jim tega ne brani, toda ne iz sredstev, s katerimi oni ne razpolagajo.

Pa bi se moralo čimveč članov kolektiva vključiti v razna društva, ki imajo nedvomno mnogo širše tekmovalne načrte. Od tega lahko izvezememo le športno dejavnost, ki je precej živa, toda članov kolektiva je še vedno premalo v telesno-vzgojnih društvih. Tudi v samem podjetju bi morali gledati na to tekmovanje malo drugače. Prav sedaj je čas, da bi zboljšali delovno disciplino, ki je v zadnjem času nekoliko popustila...

Takole, vidite, sami ocenjujejo tekmovanje v čast naše Partije. O tem so pogovarjali na zadnjem množičnem sestanku in sklenili, da se bodo poboljšali.

OB SMRTI KARLA SCHUMACHERJA

NEMŠKA SOCIALISTIČNA STRANKA je pomemben činitelj delavskega gibanja

S smrtjo Karla Schumacherja je izgubljena ena najpomembnejših osebnosti nemškega socialističnega gibanja in vidna osebnost povojnega zahodnoevropskega socialističnega gibanja. Če se tudi omejitmo pri ocenjevanju Schumacherjevega dela na čeno drugi svetovni vojni, to je na obdobje ko je on vodil nemško socialistično stranko in ko preživlja Nemčija težke čase, pomen njegovega dela zasluži posebno pozornost in mu je težko odrekati pomembno mesto v zgodovini.

Nemška Socialnodemokrata stranka sodi v vrsto tistih nekaj zahodnoevropskih socialističnih strank, ki uspevajo prav zato, ker se umejo uditi iz napak lovega krila socialističnega gibanja v predvojnem obdobju boja proti fašizmu in iz delovanja raznih informbirojevskih organizacij, ki so s svojo napačno politiko usodno vplivale na zmago fašizma pred vojno. V sedanjih dneh kaže nemška Socialistična stranka polno volje, da popravi nekatere politične in taktične napake, ki so v preteklosti mnogo škodovala stvari socializma v Nemčiji.

Socialistična stranka Nemčije se je odločila, da sedanjih boj za rešitev glavnih vprašanj nemškega delavstva in celokupnega naroda vodi s stališča socializma. Ta zahteva v danih pogojih poleg pravičnega socialne rešitve tudi pravično narodnostno rešitev nemškega vprašanja. Po teh in še drugih svojih značilnostih sodi nova Socialistična stranka Nemčije, ki je v glavnem delo Schumacherja in njegovih sodelavcev, v vrsto pozitivnih tvorbo povojnega evropskega socialističnega gibanja. Sem sodi tudi zaradi socialističnih teženj ki jih vse bolj izrazito kaže Obenem pa obeta, da bo tudi v bodočnosti dovolj močna in sposobna, da odigra tisto vlogo, ki bi ji kot vodeči stranki v Nemčiji in eni največjih socialističnih strank v Evropi tudi pripadala.

Danes je v Nemčiji popolnoma utihnila informbirojska Komunistična partija. Po stala je tako rekoč stranka tretje razredne politične važnosti. Kljub širokim možnostim, ki za sovjetsko politiko obstajajo za radi manevriranja z nemškimi vprašanjem informbirojska Komunistična partija Nemčije danes ni uspela, izgleda pa, da tudi ne bo uspela napraviti kar koli, kar bi bilo vredno pozornosti. Posebno je treba poudariti, da tudi razne desničarske faš-

stične sile, kljub pozivom, ki jim jih pošilja Moskva, dosedaj niso, a verjetno tudi ne bodo tako kmalu uspeli da bi se uve javile kot pomembni predstavniki nemškega političnega življenja, tako v svoji domovini kakor tudi v inozemstvu. Za takšno razmere pripada zasluga v prvi vrsti pravi politiki Socialistične stranke Nemčije ki jo je ustanovil Schumacher, in njenemu

ki po svoji pomembnosti sega čez nemške meje. Nemško vprašanje, ki obstaja v boju za enotnost in neodvisnost Nemčije, se že leta obravnava na svetovni politični areni. Sovjetska zveza z ene in zahodne velesile s druge strani, kdo bo koga svetoil iz Nemčije in kdo bo vsilil drugemu tako rešitev nemškega vprašanja, ki bi novo Nemčijo popolnoma podredila eni ali drugi velesili. Skoraj vse politične stranke Nemčije pomagajo v tem dvojnem eni izmed dveh strani. Le nemška Socialistična stranka se v tem velikem, za usodo nemškega naroda in svetovni mir tako važnem vprašanju ni nazirala ne na eno in ne na drugo stran. Ona zahteva, da se čimprej omogoči Nemčiji enotnost, neodvisnost in demokratična ureditev. Nemška Socialistična stranka zavzema glede združitve in neodvisnosti Nemčije izrazito protisovjetsko stališče. Toda z enako vztrajnostjo ona nasprotuje predlogu zahodnih velesil, ki prinaša le poročno rešitev. Nemški socialisti menijo, da tudi zapadni predlog prav tako kot predlog Sovjetske zveze vsebuje nevarnost za bodočnost Nemčije in za bodočnost miru v Evropi. Od zahodnih velesil odvisna, neenotna in okrajnena Nemčija se ne bi prav nič razlikovala od Nemčije, ki bi nastala, če bi bil sprejet sovjetski predlog.

Prav zaradi tega je nemška Socialistična stranka nasprotovala tako imenovanemu bonuskemu sporazumu, ki ne obeta nemški zvezni republiki enakopravnosti z zahodnimi državami. S tem ko je kanceler Adenauer pristal na ta sporazum, je pristal na podrejeni položaj Nemčije. Tako zahodna Nemčija ne bo mogla biti za svoj vzhodni del taka privlačna sila, ki bi postopoma združila Nemčije, vse dokler bodo obstajali pogoji bonuskega sporazuma. Na ta način se je kanceler Adenauer odrekel možnosti da bi po politični poti dosegel nemško združitve, s tem pa je tudi povečal vojno nevarnost. Divizijam na zahodu obali Eibe bodo postavili Sovjeti nasproti vzhodni nemške divizije in prepadi med vzhodnim in zahodnim delom Nemčije se bo še povečal. Nemčija dokončno razdeljena na dva nasprotujoča si dela pa je po mnenju nekaterih socialistov sila spodrsljivo področje za svetovni mir.

Schumacher je tudi glede vlogoškega prispevka v povojnih letih še en velik uspeh,

stališču do osnovnega evropskega vprašanja v tem obdobju — do nemškega vprašanja. Čeprav napori za pravično rešitev nemškega vprašanja od sedaj še niso rodili nekih posebno velikih uspehov, so pa uspeli toliko, da so ostale popolnoma osamljene informbirojska Komunistična partija in desničarske stranke. Tem je tako omogočeno da bi z pomočjo tujih sil in njihovih osvajaških teženj vplivale na nemškemu narodu škodljivo rešitev nemškega vprašanja. To je pomemben uspeh nemške Socialistične stranke, ki ga bo v celoti mogla oceniti šele prihodnost.

Nemška Socialistična stranka pa je dosegla v povojnih letih še en velik uspeh,

ki po svoji pomembnosti sega čez nemške meje. Nemško vprašanje, ki obstaja v boju za enotnost in neodvisnost Nemčije, se že leta obravnava na svetovni politični areni. Sovjetska zveza z ene in zahodne velesile s druge strani, kdo bo koga svetoil iz Nemčije in kdo bo vsilil drugemu tako rešitev nemškega vprašanja, ki bi novo Nemčijo popolnoma podredila eni ali drugi velesili. Skoraj vse politične stranke Nemčije pomagajo v tem dvojnem eni izmed dveh strani. Le nemška Socialistična stranka se v tem velikem, za usodo nemškega naroda in svetovni mir tako važnem vprašanju ni nazirala ne na eno in ne na drugo stran. Ona zahteva, da se čimprej omogoči Nemčiji enotnost, neodvisnost in demokratična ureditev. Nemška Socialistična stranka zavzema glede združitve in neodvisnosti Nemčije izrazito protisovjetsko stališče. Toda z enako vztrajnostjo ona nasprotuje predlogu zahodnih velesil, ki prinaša le poročno rešitev. Nemški socialisti menijo, da tudi zapadni predlog prav tako kot predlog Sovjetske zveze vsebuje nevarnost za bodočnost Nemčije in za bodočnost miru v Evropi. Od zahodnih velesil odvisna, neenotna in okrajnena Nemčija se ne bi prav nič razlikovala od Nemčije, ki bi nastala, če bi bil sprejet sovjetski predlog.

Prav zaradi tega je nemška Socialistična stranka nasprotovala tako imenovanemu bonuskemu sporazumu, ki ne obeta nemški zvezni republiki enakopravnosti z zahodnimi državami. S tem ko je kanceler Adenauer pristal na ta sporazum, je pristal na podrejeni položaj Nemčije. Tako zahodna Nemčija ne bo mogla biti za svoj vzhodni del taka privlačna sila, ki bi postopoma združila Nemčije, vse dokler bodo obstajali pogoji bonuskega sporazuma. Na ta način se je kanceler Adenauer odrekel možnosti da bi po politični poti dosegel nemško združitve, s tem pa je tudi povečal vojno nevarnost. Divizijam na zahodu obali Eibe bodo postavili Sovjeti nasproti vzhodni nemške divizije in prepadi med vzhodnim in zahodnim delom Nemčije se bo še povečal. Nemčija dokončno razdeljena na dva nasprotujoča si dela pa je po mnenju nekaterih socialistov sila spodrsljivo področje za svetovni mir.

Schumacher je tudi glede vlogoškega prispevka v povojnih letih še en velik uspeh,

ki po svoji pomembnosti sega čez nemške meje. Nemško vprašanje, ki obstaja v boju za enotnost in neodvisnost Nemčije, se že leta obravnava na svetovni politični areni. Sovjetska zveza z ene in zahodne velesile s druge strani, kdo bo koga svetoil iz Nemčije in kdo bo vsilil drugemu tako rešitev nemškega vprašanja, ki bi novo Nemčijo popolnoma podredila eni ali drugi velesili. Skoraj vse politične stranke Nemčije pomagajo v tem dvojnem eni izmed dveh strani. Le nemška Socialistična stranka se v tem velikem, za usodo nemškega naroda in svetovni mir tako važnem vprašanju ni nazirala ne na eno in ne na drugo stran. Ona zahteva, da se čimprej omogoči Nemčiji enotnost, neodvisnost in demokratična ureditev. Nemška Socialistična stranka zavzema glede združitve in neodvisnosti Nemčije izrazito protisovjetsko stališče. Toda z enako vztrajnostjo ona nasprotuje predlogu zahodnih velesil, ki prinaša le poročno rešitev. Nemški socialisti menijo, da tudi zapadni predlog prav tako kot predlog Sovjetske zveze vsebuje nevarnost za bodočnost Nemčije in za bodočnost miru v Evropi. Od zahodnih velesil odvisna, neenotna in okrajnena Nemčija se ne bi prav nič razlikovala od Nemčije, ki bi nastala, če bi bil sprejet sovjetski predlog.

Prav zaradi tega je nemška Socialistična stranka nasprotovala tako imenovanemu bonuskemu sporazumu, ki ne obeta nemški zvezni republiki enakopravnosti z zahodnimi državami. S tem ko je kanceler Adenauer pristal na ta sporazum, je pristal na podrejeni položaj Nemčije. Tako zahodna Nemčija ne bo mogla biti za svoj vzhodni del taka privlačna sila, ki bi postopoma združila Nemčije, vse dokler bodo obstajali pogoji bonuskega sporazuma. Na ta način se je kanceler Adenauer odrekel možnosti da bi po politični poti dosegel nemško združitve, s tem pa je tudi povečal vojno nevarnost. Divizijam na zahodu obali Eibe bodo postavili Sovjeti nasproti vzhodni nemške divizije in prepadi med vzhodnim in zahodnim delom Nemčije se bo še povečal. Nemčija dokončno razdeljena na dva nasprotujoča si dela pa je po mnenju nekaterih socialistov sila spodrsljivo področje za svetovni mir.

Schumacher je tudi glede vlogoškega prispevka v povojnih letih še en velik uspeh,

ki po svoji pomembnosti sega čez nemške meje. Nemško vprašanje, ki obstaja v boju za enotnost in neodvisnost Nemčije, se že leta obravnava na svetovni politični areni. Sovjetska zveza z ene in zahodne velesile s druge strani, kdo

Predvidena je nova pocenitev železniškega prometa

Pocenitev potniške tarife bo omogočila večje število potovanj — Predlagana je uvedba regresivne karte, s katero bo prevoz na daljših progah mnogo cenejši — Cenejši bo tudi prevoz blaga

Glavna direkcija jugoslovanskih železnic je izdelala predlog za nove tarife v železniškem prometu, ki bodo veljale od 1. januarja prihodnjega leta dalje. Predlog predvideva občutno pocenitev vozniških kart. Do tega predloga je prišlo v glavnem zato, ker se predvideva, da se bo z novo nižjo tarifo povečalo število potnikov in da bodo ljudje v večji meri kot doslej potovali po železnici. O predlogu razpravlja sedaj zvezni gospodarski svet.

Število potnikov se bo posebno povečalo zaradi predloga o uvedbi tako imenovane regresivne karte, ki bo omogočila mnogo cenejši prevoz na daljših progah. Na dolgih progah naj bi se vozna pocenila ne samo za ustrezni odstotek splošne pocenitve, ampak tudi za

ustrezni odstotek regresije. Čim daljša je proga, tem večji bo odstotek pocenitve.

Značilnost novega predloga potniške tarife je tudi v predlogu, naj bi bilo v železniškem prometu na splošno manj popustov. Določila o vozniških olajšavah za letni dopust pa ne bodo spremenjena.

Pri predlogu tarife za prevoz blaga so upoštevali nove cene materiala za potrebe železniškega prevoza, ki bodo veljale v prihodnjem letu. Tudi v tem predlogu se predvideva ugodnejša tarifa od dosedanje. Končni odstotek pocenitve še ni določen, odvisen pa bo od stopnje akumulacije, ki bo določena za železnico. Pri pocenitvi tarife za prevoz blaga se bodo upoštevale predvsem tiste surovine, za katere veljajo sedaj visoke tarifne postavke.

DELAŠKI SVET TOVARNE »TITAN« NA OBISKU V »VERIGI«

Delavski svet tovarne »Titan« iz Kamnika je pred nedavnim obiskal delovni kolektiv tovarne »Verige« v Lescach.

Člani delavskega sveta so si ogledali podjetje in se zanimali za organizacijo proizvodnje. Po ogledu je bil skupni sestanek obeh delavskih svetov. Pogovorili so se še o težavah, ki jih imajo, izmenjali izkušnje in razpravljali o gospodarskih vprašanjih.

IZ NAŠIH ORGANIZACIJ

RUDNIŠKI ODBOR JE ZASEDAL

Zagorski rudarji so glasovali za pristop k Mednarodni federaciji rudarjev

Te dni je zasedal rudniški odbor v Zagorju, ki združuje pet sindikalnih podružnic rudarjev na področju Zagorja. Med drugim so razpravljali tudi o tem, ali naj sindikat rudarjev Jugoslavije pristopi k Mednarodni federaciji

Centralni odbor sindikata rudarjev je namreč poslal vsem članom plenuma pismo, v katerem jih naproša, da se pogovore z rudarji njihovega delovnega kolektiva, kaj mislijo o tem, da bi se naši rudarji priključili k Mednarodni federaciji rudarjev. Dva člana našega Centralnega odbora sta bila na seji biroja Mednarodne federacije rudarjev kot opazovalca in so ju zelo lepo sprejeli. Dali so jima na razpolago vse dokumente iz delovanja te mednarodne organizacije rudarjev, da bi lahko videla, s čim se bavi

Po poročilu teh delegatov ima Federacija v svojem programu sicer borbo proti »komunizmu«, toda oni pod tem razumejo ruski »komunizem« — državni birokratski sistem. Ko je italijanski delegat predlagal resolucijo proti komunizmu, te resolucije niso sprejeli. Naše rudarje je najbolj zanimalo, kakšen odnos zavzemajo člani te organizacije do Jugoslavije. Ugotovili so, da je večina njih prijateljsko razpoložena in

da gledajo s simpatijami na Jugoslavijo. Večina organizacij Federacije se bori za nacionalizacijo rudnikov, nekatere tudi za demokratizacijo upravljanja v nacionaliziranih rudnikih.

Po daljši razpravi so zastopniki zagorskih rudarjev sklenili, da bi bilo prav, če naš sindikat pristopi k Mednarodni federaciji rudarjev, v kateri so vse nacionalne rudarske centrale razen informbirojevskih.

REPUBLIŠKI ODBOR SINDIKATA ŽELEZNIČARJEV JE RAZPRAVLJAL O PLAČAH ŽELEZNIŠKIH DELAVCEV IN USLUŽBENCEV

Plače železničarjev so povprečno nižje od plač drugih delavcev

Nov predlog za ureditev plač na železnici

Republiški odbor sindikata železničarjev je na svoji zadnji seji razpravljalo o plačah delavcev in uslužbencev na železnici in poslušalo poročilo komisije, ki je proučila ves tarifni sistem na železnici in sestavila predloge, da bo tudi to vprašanje zadovoljivo rešeno. Te predloge bodo poslali Centralnemu odboru, ki bo v sredini tega meseca razpravljalo o njih.

Poglejmo si le nekaj primerov, kakšne plače imajo železničarji. Strojevodja s 25 leti službe je razvrščen v XII. plačni razred z 8600 dinarnih mesečne plače, medtem ko ima uradnica v podjetju »Edvard Kardelj« v Novi Gorici 7200 din na mesec. Računovodja iste tovarne ima 15.000 din, računovodja v kurilnici Nova Gorica pa 8600 in dodatek 600 din. Sekretar tega podjetja ima 13.000 din na mesec, sekretar kurilnice pa 7200 din. V podjetju »Edvard Kardelj« je zaposlenih 450 delavcev, v kurilnici Nova Gorica pa 460. Takih primerov bi lahko našli še več. V Rogatu ima na primer prometnik 6800 din na mesec, vratar v

steklarni, ki odpira vrata pri industrijskem tiru, ima pa 7200 din na mesec. Kurir v steklarni v Rogski Slatini ima 7200 din mesečne plače, transportni odpravnik na Teznu pa 6800. Čistilka v Anohovem ima 7500 din, prometnik v Anohovem pa 6800 do 7200 din.

O teh problemih so razpravljali že na sindikalnih sestankih in so sindikalne podružnice poslane Republiškem odboru zelo veliko dobrih in koristnih predlogov.

Komisije za izdajo novih delovnih knjižic bodo pomagale pri iskanju dokumentov

Ta teden je bil v Slovenskih Konjicah seminar članov komisij za izdajo delovnih knjižic. Seminarja so se udeležili tudi sindikalni odborniki iz podružnic. Komisije bodo začele delati še ta mesec. Najprej bodo izdajali delovne knjižice mlajšim delavcem, ki imajo po večini dokumente o zaposlitvi že zbrane. Medtem pa bodo pomagale starejšim delavcem pri iskanju dokazil o zaposlitvi. LV

Sindikalno knjižnico bodo odstopili krajevni ljudski knjižnici

Na zadnji seji upravnega odbora sindikalne podružnice tovarne usnja »Konus« v Slovenskih Konjicah so sklenili, da bodo vse knjige iz svoje knjižnice, razen strokovnih, oddali krajevni ljudski knjižnici. Knjige, ki jih ima sindikalna podružnica, je večina delavcev že prebrala, zato zanje v podjetju ni več zanimanja. Toliko bolj pa bodo knjige koristile krajevni knjižnici, ki v Konjicah precej dobro posluje. LV

Izmenjan bo sistem dela centralnih odborov Zveze sindikatov Jugoslavije

Predsedstvo Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je izdalo teze za izmenjavo sistema dela in organizacije aparata centralnih odborov sindikatov. V tezah je poudarjeno, da je treba prenesti neposredno vodenje organizacij na republiške odbore, ostala nižja vodstva in na podružnice. Zaradi vse večje demokratizacije se gospodarska pa tudi socialna vprašanja rešujejo v republikah in podjetjih in centralni odbori ne morejo več vplivati na reševanje vseh teh vprašanj.

Centralni svet bo v bodoče v glavnem deloval preko republiških svetov. Zaradi tega je nepotrebno večje število plačanih odbornikov v centralnih odborih. V nekaterih centralnih odborih bo ostal samo en plačan odbornik, nekateri odbori pa bodo delovali brez

plačanih odbornikov, ali pa bodo predstavniki centralnih odborov opravljali tudi dolžnosti odbornikov republiških odborov.

Še ta mesec bo kongres sindikata delavcev in uslužbencev rečnega, cestnega in zračnega prometa Jugoslavije

27. septembra bo v Beogradu III. kongres sindikata delavcev in uslužbencev rečnega, cestnega in zračnega prometa Jugoslavije.

Na kongresu bodo ocenili delo sindikalnih organizacij tega sindikata med dvema kongresoma in sprejeli nov statut.

Iz Slovenije se bo kongresa udeležilo 30 delegatov.

Tovarna poljedelskih strojev v prvih sedmih mesecih ni dosegla plačnega fonda

Delovni kolektiv tovarne poljedelskih strojev v Mariboru kljub vsemu prizadevanju v prvih sedmih mesecih letošnjega leta ni dosegel plačnega fonda. Banka je uvidela, da plačnega fonda ne dosegaajo ne zaradi slabega gospodarjenja, temveč iz objektivnih razlogov in je plače v celoti izplačala. Sedaj, ko so znižali stopnjo akumulacije za izdelavo poljedelskih strojev, se je položaj popravi in bodo lažje dihali.

Delovna mesta so reorganizirali, kar pa ni predvideno v tarifnem pravilniku. Zato so pri nekaterih kvalificiranih delih tarifne postavke povišali. Republiškem odboru pa so že poslali predlog. Po tem predlogu se bodo plače nekvalificiranih delavcev močno približale povprečju iz aprila.

NOVA ODLOČBA O POTROŠNIŠKIH KREDITIH

Na kredit bomo lahko kupovali več predmetov kot doslej

Kredite lahko dobimo za kritje stroškov ob sklenitvi zakonske zveze, porodih, boleznih in smrtnih primerih

Gospodarski svet zvezne vlade je izdal novo odločbo o potrošniških kreditih, s katero je razširjeno število predmetov, ki se lahko dobijo na kredit, in število oseb, ki lahko dobijo posojilo. Pomembno je tudi to, da bodo lahko koristniki v prihodnje plačevali od skupne cene blaga oziroma odobrenega kredita takoj ob nakupu oziroma odobritvi kredita 5% v gotovini, medtem ko je znanso prej to vplačilo 10 do 30%.

Potrošniški krediti bodo v prihodnje odobreni ne le za nakup industrijskega blaga, ampak tudi za kritje izrednih stroškov ob sklenitvi zakonske zveze, porodih, boleznih in v smrtnih primerih.

Kredit do enega leta lahko dobimo za nakup volnenih tkanin s priborom (podlogo), volnene konfekcije, posteljnih odev, žimnic, pregrinjali, predmetov iz polivinila, posode, jedilnega pribora, steklene in porcelanaste garniture ter otroških vozčikov.

Kredit do dveh let lahko dobimo za nakup štedilnikov in peči, hladilnikov, kovinskih postelj in posteljnih mrež, radijskih aparatov, koles in preprog.

Kredit do treh let pa dobimo za nakup stanovanjske opreme, klavirjev in ročnih harmonik.

Narodna banka in hranilnica lahko odobrita izseljencem-povratnikom za nakup stanovanjske opreme kredit do 5 let.

Ta kredit lahko uporabijo delavci in uslužbenci, ki so stalno zaposleni v državnih in gospodarskih podjetjih, uradih in ustanovah, združnih in

družbenih organizacijah, častniki in podčastniki, uslužbenci Jugoslovanske ljudske armade, osebni upokojenci, invalidi, tuji državljani, zaposleni v našem gospodarstvu, ter druge kreditno sposobne osebe.

Kredit za nakup industrijskega blaga se odobrava do ene četrte skup-

nega zaslužka, plače ali pokojnine za čas, za katerega je kredit odobren. Kredit za kritje izrednih stroškov ne more biti v omenjenih primerih višji od 15.000 dinarjev in tudi ne dolgoročnejši od enega leta.

Kredit za nakup kuriva bodo ostali enaki kot doslej.

TUDI V ELEKTRARNI DOBLARJE SO SPREMENILI TARIFNI PRAVILNIK

Ze več podjetij je, kjer se kaže potreba po spremembi tarifnega pravilnika. Ponekod so to napravili tako kot je prav, predlog spremembe je sprejel delavski svet in potrdil Republiški odbor, drugod pa so napravili kar po svoje.

V elektrarni Dobarje so bili mnenja, da imajo delavci v prvem letu po izučitvi premahno plačo in so jim jo povišali od 5500 na 6500 dinarjev. Prav tako so povišali plačo vratarjem, ki imajo nočno službo, od 7000 na 7800 din. Spremembo tarifnega pravilnika je sprejel delavski svet in so plače že povišali. Republiški odbor spremembe tarifnega pravilnika še ni odobril.

Ko so pred kratkim delili dobiček, so dali vsakemu delavcu in uslužbencu 90% plače, 10% pa so razdelili po zaslugah.

V nekaterih podjetjih še vedno plačujejo osebne in položajne dodatke

V postojnskem okraju je po poročilih okrajne inšpekcije dela več podjetij, ki plačujejo od 1000 do 3000 din osebnega dodatka.

Zelo zanimivo je primerjati plače med tremi največjimi podjetji v Kočevju. Pri rudniku je povprečje plač uslužbencev z visoko strokovno izobrazbo 15.730 din, v tekstilni tovarni 15.000 din, pri Lesnoindustrijskem podjetju pa 18.000 din. Poleg tega dobivajo v Lesnoindustrijskem podjetju ti uslužbenci še po 3000 din stalnega terenskega dodatka. Uslužbenci s srednjo izobrazbo imajo pri LIP 13.400 din ter 2000 din terenskega dodatka, uslužbenci z nižjo izobrazbo pa dobivajo do 1500 dinarjev terenskega dodatka.

Pri gozdnem avtopodjetju v Kočevju

drugačne pogoje kot jih predvideva bonnski sporazum. Pogoji, ki jih je zahteval, bi zagotovili, da ne bi nemški vojniki na nemškem ozemlju branili zahodnih držav, da se vojske zahodnih velesil ne bi v kritičnem trenutku usodile. Nemčija in Nemce pa prepustite svoji usodi. Razen tega pa je bil on mnenja, da se svoboda in mir ne moreta obvarovati samo z divjizijami, da je treba ustvariti najprej tak položaj, bi bi ljudstvo pokazalo, kaj je treba braniti. Novo oboževanje pa bo tudi praznilo že skoraj povsem prazne žepne delovni ljudi.

V Nemčiji so zaradi budih vojnih razdejanj, milijonov invalidov in vojnih žrtev, sto in stotisočih beguncev itd. izredno visoki socialni izdatki. Zmanjšati socialne izdatke na račun oboževanja pa bi pomenilo poslabšati že tako slab življenjski položaj delovnega ljudstva, okrepitve nezadovoljstva in napeljati vodo na sovjetski mlin. Tako oboževanje torej ne bi zaprlo vrat napadalnosti in priselov varnosti v hišo, ampak obeta ob politiki sedanje klerikalne meščanske vlade odpreti vrta kominfornizmu. Zaradi vsega tega nemški socialisti z nezaupanjem gledajo na Adenauerjevo pakiranje z zahodom zakaj podrejen položaj nekoga naroda nikoli ne prinese ničesar dobrega.

In prav Socialistični stranki gre zaslu-

ga za to, da se že do sedaj ni pri reševanju nemškega vprašanja odšlo predaleč in da še vedno obstajajo možnosti za rešitev v interesu miru in demokracije.

Nemški socialisti pa so se v povojnem obdobju z vsemi silami bojevali tudi proti obnovitvi nekdanjega kapitalističnega režima. Zavezano se za obnovo Nemčije, ki bo rešena vse nekdanje nezdrave navlake in ki bo imela tako ekonomsko-politično ureditev, v kateri ne bo več prostora za razne »sporske barone«, ki so pahnili nemško ljudstvo že v dve svetovni vojni. Zato je Schumacher tako nepovestivo odklanjal politiko sedanje meščanske vlade. Po njegovem mnenju je ta storila mnogo premalo, da bi vsaj za jezila vplive vsemogočih industrijalcev. Razen tega pa s svojo socialno in gospodarsko politiko dela Adenauerjeva vlada »revneže še revnejše, bogate pa še bogatejšee in tako ustvarja pogoje za razmah tistega, kar gre v prid vsem negativnim levitarskim in desničarskim pojavom.

Na sploh so nemški socialisti v notranji socialni in gospodarski politiki precej soodpornih nazorov kot angleški laburisti. Vendar so, morda prav zaradi izkušnje v dveh vojnah in zato, ker žele, da bi izločili vse nezdrave pojave, vsaj v enem vprašanju malo dalj kot njihovi britanski vrstniki. — V svojem programu zahtevajo soodnosten delavci v upravi podjetij, s čimer naj bi omejili gospodstvo kapitalistov. Prav zaradi te zahteve so se posebno zaostriili odnosi med socialističnim gibanjem in Adenauer-

jevo vlado, ki ji pomaga veliki kapital. Krščanska Adenauerjeva vlada je celo nameravala skoraj popolnoma ukiniti pravice soodnolenja delavcev v podjetjih. To je sprožilo hud odpor vsega nemškega delavstva. Na čelu tega odpora je prav Socialistična stranka, ki združuje nemške delavce v tem boju. Danes nemški delavci na splošnih stvarkah in velikih delavskih zborovanjih zahtevajo, da se sprejme zakon, po katerem bodo imeli delavci pravico soodločati v upravljanju svojih podjetij.

Sodeč po vseh dosedanjih izkušnjah Socialistična stranka Nemčije predstavlja

KONGRES BRITANSKIH SINDIKATOV

POVEČATI DRUŽBENO LASTNINO najvažnejši sklep britanskih sindikatov

Neenotnost britanskega sindikalnega gibanja. — Odnos sindikatov do meznega vprašanja in do obožitvenega programa. — Sprejet je sklep o nadaljnjem povečanju družbene lastnine in obsojena politika denacionalizacije konservativne vlade.

Pred nedavnimi je bil v angleškem mestu Margate kongres britanskih sindikatov, ki je imel tri glavne naloge: obravnavati mezdno vprašanje, odnos sindikatov do obožitvenega programa in sprejeti program za boj proti denacionalizaciji in drugam za povečanje družbene lastnine.

Pričakovati je bilo, da se bo kongres nadalje ustvil na prvih dveh vprašanjih. Toda razprava, ki se je razvila po tretjem vprašanju, je bila tako burna, da je težnjo za še večje podzviženje industrije postavila v ospredje vsega kongresa.

V vsem delu kongresa je prišla do izraza velika neenotnost britanskih sindikatov. Ko so razpravljali o meznem vprašanju, so precej prišlo do izraza razne desničarske struje, ki so skrite za »splošne narodne interese«, zagovarjale odnos konservativne vlade do meznega vprašanja. — Predstavniki desnice so trdili, da je nemogoče sprito tako velikih izdatkov za vojsko in drugih gospodarskih težav povečati mezde. Prav zaradi tega se je razprava o odnosu sindikatov do obožitvenega programa precej zaostriala. Pacifisti so predložili resolucijo, v kateri so zahtevali popolno razorožitev Nemčije in Japonske, sestanek petih velikih in se izrekli proti oboževanju sploh. Informbirojevci pa so predložili resolucijo, ki je bila precej demagoško sestavljena, v kateri so zahtevali sporazum med velikimi silami, zmanjšanje obožitve in prepoved atomske bombe. V

stranko nemške bodočnosti. Priznanje, s katerim se Schumacherjevo delo postavlja na tako važno mesto v zgodovini, je naj- večje priznanje temu velikemu socialističnemu voditelju ob njegovi smrti. Od njegovih naslednikov in nemških socialistov sploh pa je odvisen napredek nemške Socialistične stranke in nadaljnja krepitev njenega položaja. Nemčija — hoče ali ne — zavzema v Evropi prvorazredno mesto in tako bo tudi v prihodnosti. Prav zaradi tega odgovornost in delovanje nemških socialistov ni in ne more biti omejeno samo na ozke narodnostne okvire.

razpravi so se oglasili tudi Bevanovi pristasi, ki so predlagali zmanjšanje obožitvenega programa na višino, ki bo odgovarjala gospodarski moči Velike Britanije in ne bo škodovala življenjskemu položaju delovnih ljudi.

Vsi ti predlogi niso bili sprejeti. Sprejeta pa je bila deklaracija o soglasnosti s sedanjim programom oboževanja.

Se bolj burna kot prejšnja pa je bila razprava o nadaljnjem povečanju družbene lastnine in odnosu sindikatov do denacionalizacije, ki jo izvršuje konservativna vlada. Med razpravo je prišlo tudi do spora med večino delegatov in Generalnim svetom sindikatov. Predstavniki Generalnega sveta je izjavil, da so naloge, predvidene v resoluciji, pretežke. Kot primer je navedel sestavo liste industrij, ki bi jih bilo treba najprej nacionalizirati. Ker je bila njegova izjava očitno nasprotna nadaljnji nacionalizaciji, so številni delegati posegli v razpravo in grajali zagovarjanje politike konservativne vlade. Resolucija o družbeni lastnini je bila končno sprejeta z veliko večino glasov.

Kongres britanskih sindikatov, ki je zastopal okrog osem milijonov organiziranih delavcev, je tako sprejel nekaj tako važnih sklepov za nadaljnjo politiko sindikalnih organizacij. Kako pa se bodo ti sklepi izvrševali in kakšno podporo bodo uživali meo delavci, nam bo povedala bodočnost.

Nesebičnost in požrtvovalnost sta odliki mežiških zdravstvenih delavcev

Ugotovili so izvor tifusa. — Zastrupitev s svincom je manj

Zgornja Mežiška dolina je rudarski kraj. Rudnik in topilnica svinca dajeta življenju v tej dolini svojevrsten značaj, svojevrstni so tudi zdravstveni problemi in o teh bi vam rada povedala nekaj besed.

Od časa do časa se je v Mežiški dolini pojavil tifus. To je vzpodbudilo odgovorne organe ljudske oblasti, da so začeli podrobno pregledovati vse prebivalstvo. Prišla je ekipa ministrstva za ljudsko zdravstvo in so pregledali več ko polovico vseh prebivalcev. Našli so nekaj bacilonocev in ukrenili vse potrebno, da se tifus ne bi več pojavil in širil.

Med delavci v žerjavski topilnici in celo med prebivalci, ki stanujejo blizu tega obrata, so zelo pogoste zastrupitve s svincom. Prav razveseljivo je, da so pričeli z urejanjem in popravilom »lurgija« in ostalih naprav, s čimer bo zastrupljenje precej omejeno. Prebivalci tudi redno pregledujejo. Dosegli so

že precejšen napredek, tako da se vsaj trajnejša obolenja in omrtvičenja ne pojavljajo več. Rudnik Mežica je dobil tudi higiensko varnostnega inženirja, ki bo lahko napravil precej koristnega za izboljšanje zdravstvenega stanja pod Peco.

Pred dnevi me je srečal eden izmed »zastrupljenec« in me prosil, naj vendar kaj napišem o tihih herojih zdravstvene službe pod Peco, ki so njemu in mnogim drugim pomagali.

V Ljubljani in tudi drugod se večkrat sliši, da je Črna pri Prevaljah nekak kazenski kraj. Čim pa pride človek sem, spozna koroško gostoljubnost in se mu zgodi tako, kot se je zgodilo namestniku dr. Ramšakovih, mlademu dr. Krampaču, ki se je ves zivil v novi okolje. Vse zdravstveno delo v dolini vodita zakonca Ramšakova. Ze petindvajset let skrbita za zdravje prebivalcev te doline. Pod njunim vod-

stvom je zrasla iz male ambulante moderna poliklinika v Črni. Upravnik bolnice je tov. Radovič, ki je računovodja, knjigovodja, skladiščnik in ekonom hkrati. Če pri tem naštejemo še babico in drugo zdravstveno osebje, ki se nesebično trudi za bolnega človeka, potem spoznaš, da je sloves bolnice upravičen. H. M.

ZBOROVANJE MARIBORSKIH UPOKOJENCEV

Mariborski upokojenci so javno izrazili svojo zahtavo za novo uredbo o pokojninah

Dne 26. avgusta t. l. je bilo v nabito polni veliki unionski dvorani zborovanje upokojencev, ki ga je sklicala podružnica Društva upokojencev LRS Maribor I. Navzoč je bil tudi predsednik mestnega sindikalnega sveta tovariš Brolih. Zborovanje je začel in vodil podružnični predsednik, upokojeni sodnik tovariš Osolnik, ki je govoril o Uredbi o določitvi in prevodbi pokojnin v splošnem, za njim pa tajnik podružnice tovariš Deu o tistem delu uredbe, ki se nanaša na upokojence iz gospodarstva, tovariš Lešnik o upokojenih do 1. oktobra 1947, tovariš Brandner pa o upokojenih po 1. oktobra 1947. Soglasno je bilo sprejeto zahtevalno pismo tovarišu Titu. A. B.

VZOREN POČITNIŠKI DOM

Tako bi moralo biti v vsakem počitniškem domu

Pređen gre človek na dopust, dobro premisli, kam bo šel, da se bo res odpočil in da bo dopust čim boljše preživel. Nekdo ima v izbiri več sreče, drugi manj, na kakršen počitniški dom pač naleti.

Vse to sem premišljeval tudi letos, ko sem se v avgustu odpravil v Lovran. Takoj moram povedati, da nisem bil razočaran.

Opazil sem nekaj, kar mnogim našim gostinskim podjetjem zelo primanjkuje: veliko skrb, da za vsako ceno

ustrežejo gostu. V tem je upravnik in ves kolektiv pokazal veliko iznajdljivost. Že pred sezono so sklenili z raznimi privatniki v Lovranu pogodbe o najemu sob, tako da ni nikoli zmanjkalo prostora. Ni se dogodilo, da bi bili člani ene družine raztreseni po raznih sobah, kar se drugod zelo rado dogaja. Treba je tudi reči, da je osebje zelo dobro razporejeno na delu, saj je borih 16 članov delovnega kolektiva skrbelo za preskrbo skoraj 200 gostov. V tem bi bilo lahko za zgled marsikateremu gostinskemu podjetju, kjer imajo prav zaradi velikega števila strežnega osebja visoke cene.

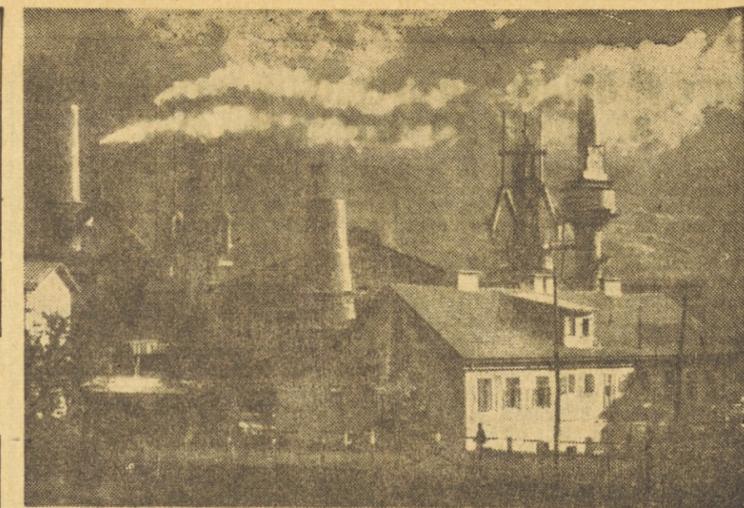
Tudi za družabno življenje je v domu dobro preskrbljeno. Sestkrat na teden igra godba za ples do enajstih zvečer. Ni čudno, če je vedno živahno. Tako so tudi gostje iz Avstrije, ki jih pride vsakih 14 dni po 40, zadovoljni in se vračajo polni lepih spominov iz naše domovine. —aj

MALOMARNOST, KI JE VSE GRAJE VREDNA

Pismo sindikalne podružnice obrtnih delavcev iz Vuzenice

Po izidu Uredbe o vozni olajšavi, ki je bila objavljena v Ur. listu FLRJ št. 56 z dne 19. 12. 1951, je tudi tukajšnja podružnica naročila potrebne obrazce pri Direkciji za železnice v Ljubljani za svoje člane. Naročilnice je naša podružnica poslala dne 14. marca 1952. Hkrati je poslala tudi znesek 280 din, in to za 10 članov, ki imajo pravico do vozne olajšave. Ker pa so obrazci K-15 po 10 din in ker Direkcija zahteva, da smo z vlogo z dne 23. maja 1952 zahtevali, da nam preveč nakazani znesek 180 din vrne.

Na ta dopis nismo prejeli nobenega odgovora, niti nakazila. Poslali smo nov dopis dne 14. junija 1952 in ker tudi na to nismo prejeli odgovora, niti nakazila, smo poslali še dne 10. julija 1952 tretje pismo. Na slednje nam je Direkcija za železnice v Ljubljani z dopisom dne 15. julija 1952 odgovorila, da je Direkcija baje dne 2. junija 1952 nakazala tamkajšnji pošti znesek po odbitku stroškov in da je pošta ta znesek baje vrnila Direkciji za železnice z obvestilom, da pošta zneska ni mogla izplačati, ker Direkcija za železnice na nakazilu ni navedla pravega naslova naše podružnice. Denar je torej normal nazaj v Ljubljano. Dne 17. julija 1952 smo Direkciji za želez-

Plavža jeseniške železarne, med katerima grade pet po 30 m visokih ogrevalcev zraka. V sredini grade dimnik, ki bo višji od vseh dosedanjih na Jesenicah

V jeseniški železarni rastejo novi obrati

Sele tisti, ki bolj poredko pride na Jesenice, lahko opazi, kaj vse smo novega zgradili v jeseniški železarni.

Poleg nove valjarne, ki je bila dograjena pred dvema leti, so začeli graditi nove predelovalne objekte v Hrenovici. Nekdanji park Hrenovica je dobil bunkerje za rudo, velik portalni žerjav in številne manjše objekte. Da bi povečali proizvodnjo surovega železa, so najprej razpravljali o gradnji še enega plavža. Odločili pa so se za rekonstrukcijo obeh dosedanjih visokih peči. Že pred meseci so rekonstruirali plavž številka 2, s čimer so znatno zmanjšali porabo dragega koka. Gradijo še prazilne peči in pet velikih ogrevalcev zraka. Posebno velik bo dimnik, ki ga grade. Ta bo visok čez

75 metrov. Omembe vredno je tudi, da grade še šesto Siemens Martinovo peč. Z gradnjo novih objektov se jeseniške železarne približujejo najmodernejšim metalurškim kombinatom v Srednji Evropi. D. U.

V tovarni verig Lesce nimajo vajencev

Po poročilu okrajne inšpekcije dela v Tovarni verig Lesce nimajo vajencev. Če je to res, se upravičeno vprašamo, kam so šli tisti vajenci, ki se še niso izučili ob ukinitvi kovinarsko-industrijske šole pri tej tovarni.

Ko so delili dobiček, so dali tistim delavcem, ki niso izpolnili svojih obveznosti v proizvodnji, 20% manj kot ostalim. Teh 20% je ostalo v fondu.

PODJETJE »KURIVO« V LJUBLJANI JE ZNIZALO CENE

Lesnoindustrijska podjetja se boje konkurence

LIP Kočevje je prodalo drva ceneje kot druga lesnoindustrijska podjetja, zato so jih slišali

Podjetje »Kurivo« je doslej najuspešneje skrbelo, da bi dobili potrošniki kurivo čim ceneje. V svojih prizadevanjih pa je naletelo na oster odpor lesnoindustrijskih podjetij. Pred kratkim se je zgodilo tole:

Lesnoindustrijsko podjetje iz Kočevja je prodalo »Kurivu« v Ljubljani drva za 200 din ceneje kot ostala LIP. Iz »Kuriva« so to povedali časopisom z željo, da bi tudi druga lesnoindustrijska podjetja znižala ceno. Kmalu pa je

prišel direktor LIP Kočevje h »Kurivu« in se pritožil, ker so to objavili v časopisih, češ da tega ne bi smeli nihče vedeti.

In v čem je bila stvar? Direktor iz Kočevja je bil na konferenci direktorjev lesnoindustrijskih podjetij, kjer jih je slišal, ker je prodal drva ceneje kot jih prodajajo druga podjetja. Vse to je slišal, da so lesnoindustrijska podjetja sklenila tihi sporazum, da bodo prodala drva po 2000 dinarjev za prostorski meter franco nakladalna postaja in nič ceneje. Ali ne diši to po monopolu?

Toda pri »Kurivu« so ubrali drugo pot. Ker lesnoindustrijska podjetja nočejo znižati cene, jih bo pa »Kurivo«. Po vsej Sloveniji so razposlali nakupovalce, ki so nakupili drva pri kmetih in kmečkih združenjih. In rezultat? Danes so lahko znižali ceno za 670 din pri kubičnem metru. Prej so jih prodajali po 2620 din, danes stanejo drva pri »Kurivu« 1950 dinarjev. Nek direktor LIP je celo dejal, da bodo sedaj vsa drva izvozili. Pri »Kurivu« se tudi tega niso ustrašili in sklenili, da bodo sekali drva v lastni režiji...

Takšno je torej ozadje znižanja cen pri ljubljanskem »Kurivu«. To podjetje je eno največjih kupecv drv v Sloveniji in bodo morali v lesnoindustrijskih podjetjih dobro premisliti, kajti z izvozom kaj slabo kaže. Premisliti pa je treba tudi, ali je bolj prav, da izvažajo drva samo zato, da bi obržali ceno na našem trgu, ali je bolj prav, da znižajo ceno. —c

Pri »Gradisu« na Jesenicah dobe vajenci še po 500 dinarjev poleg rednih prejemkov

V podjetju Gradis IMM na Jesenicah dobio vajenci poleg svojih rednih prejemkov še po 500 din na mesec. Upoštevajo jih tudi pri delitvi dobička.

Zvedeli smo, da imajo vajenci pri Gradisu v Soštanju tudi višje prejemke kot pa so z uredbo določeni. Vajencev v prvem letu učenja dobi 2500 din, v drugem 3000 din in v tretjem 3500 din. To utemeljujejo s tem, da se zelo primanjkuje strokovnega kadra v gradbeništvu.

Pri Gradisu na Jesenicah so razdelili delavcem procentualno na mesečno plačo 2.986.809 din. Po podatkih okrajne inšpekcije dela iz Soštanjja pa je moral Gradis Soštanj dobiček odvesti direktorju.

Pri »SKIP« Vižmarje so spremenili tarifni pravilnik

Pri Slovenskem kovinskem industrijskem podjetju v Vižmarjih so spremenili nekatere tarifne postavke. Določili so višje plače in jih že izplačujejo. Delavski svet je sklenil, da se tarifni pravilnik sicer spremenijo, da pa stvar ne bi bila preveč očitna in da spremembe ne bi moral potrjevati Republiški odbor, so se domenili, da bodo razliko v plačah izplačevali iz gibljivega dela plač.

Pred kratkim so delili presežek plačnega fonda. 70% so ga delili po višini plač, ostanek pa so zaslugah posameznih delavcev in uslužbencev.

F. Svetek:

IZLET V DELAVSKO PRETEKLOST

»Naši zapiski« — Borba za splošno volilno pravico — Nacionalno vprašanje v novi luči

Poskusi, da bi se delavsko časopisje čim bolj usidralo, se še naprej krčevito nadaljujejo. V ta stremjenja spada ustanovitev lista »Rdeči prapor« od strani krajevne organizacije JSDS v Trstu. Ta list se je še istega leta (1898) združil z že obstoječim »Delavcem« in kot tak postal strankino glasilo do ustanovitve dnevnika »Zarje« v letu 1911. Začetek izdajanja delavskega žepnega koledarja, ki ga je prvič izdala ljudska organizacija JSDS v letu 1900, pa kaže na stremjenja po trajnejši obliki izobraževanja delavstva s pisano besedo.

Prvo zmago v tem pogledu pa predstavlja ustanovitev revije »Naši zapiski«, katere prva številka je izšla julija 1902. Izdajati je začela to revijo skupina intelektualcev, ki se je medtem pridružila delavskemu pokretu. Vanjo spadajo Albin Pregeluh-Abdritus, A. Kristan, I. Kocmur, dr. D. Lončar, dr. Ferfolija, dr. K. Slanc, dr. A. Dermota in kasneje še dr. Ivan Prijatelj, dr. France Kidrič, Ivan Cankar, dr. A. Krajer, dr. H. Tuma, da naštejemo najbolj poznane sodelavce te revije. Sedva spada mednje tudi E. Kristan, ki je bil pa v tej dobi že preizkušen funkcionar stranke in vidni javni delavec. Nekateri teh intelektualcev so pri svojem študiju na praški univerzi prišli v stik z nauki T. G. Masaryka, predvsem dr. Lončar in dr. Dermota, in so po po-

vratku v ožjo domovino videli v takratnem socialističnem gibanju najsorodnejše nauke tistim, katere so si svojili v Pragi. Še kasneje, nekaj pred in zlasti po prvi svetovni vojni so sodelovali pri reviji še razni intelektualci, kakor Filip Uratnik, ing. A. Stebi, H. Pajer, dr. Stane Likar, dr. Milan Lemež in nekaj časa tudi klerikalni dežidant F. Erjavec. Znanstvena obdelava javnih političnih, gospodarskih, socialnih in socioloških vprašanj v tej reviji bi služila lahko še danes za zgled tovrstne publicistike. Vsa ocena o njej bi bila povedana s konstatacijo, da nekaj podobnega ni zmoglo nobeno socialistično gibanje na Balkanu, v Sloveniji pa tudi meščanska gibanja niso mogla postaviti podobnega duhovnega produkta. Revija je kljub skromnosti takratnega delavskega pokreta v finančnih sredstvih izšla v štirinajstih letnikih, in sicer je izhajala od I. do VII. letnika v Ljubljani, od VIII. do XIV. letnika v Gorici in od XV. do XIV. letnika zopet v Ljubljani. Prenehala je izhajati konec leta 1922.

Drugi činitelj, ob katerem se je oblikoval duhovni obraz našega delavskega gibanja tiste dobe, je bila pa poostrena akcija vseh socialističnih strank na teritoriju takratne Avstrije za vpljavo splošne in enake, tajne volilne pravice v državni zbor in druge javne zastope. Ocenjujeva, ki jo je vodilo vsedrjavno vodstvo socialističnih strank, ni dala nasprotnikom niti minute odih. Neprestano so se vršile po vsej

Avstriji konference, zborovanja, shodi, obhodi in demonstracije, in to vse z enim refrenom: »Sem s splošno in enako, tajno volilno pravico!« Akcija je dosegla svoj višek 22. novembra 1905 s splošno enodnevno generalno stavko, združeno z velikanskimi obhodi in demonstracijami po vsej državi. Zlasti impozantni je bil nastop dunajskega proletariata, saj je v demonstracijskem sprevodu mimo parlamenta korakala množica demonstrantov v šestnajstih redih polne štiri ure.

Sam ministrski predsednik baron Gautsch je pod vtisom te akcije spremenil svoje dotedanje stališče, v katerem je sicer obsojal stornilnost dotedanjega parlamenta, ali splošna in enaka volilna pravica mu je bila pa preveč radikalno združeno za to bolezen. Po teh dogodkih se je odločil in predložil parlamentu v februarju 1906 volilno reformo, ki je postala januarja naslednjega leta zakon, v katerem je zmagovalo načelo splošne in enake, tajne volilne pravice. Se isto leto (14. in 21. maja 1907) so se po tem zakonu vršile volitve v državni zbor. Akcija za splošno volilno pravico, ki je do tedaj absorbirala vse kulturne in politične sile delavstva, se je usmerila v smer teh volitev. V zgornjih, industrijskih krajih so bili socialistični uspehi prav sijajni, dočim so na Slovenskem slabše odrezali, kakor bi bilo po živosti prejšnje akcije pričakovati. Gotovo je pa, da se je po zmagi splošne volilne pravice vse slovensko politično življenje v temeljih spremenilo. Delavec je prenehal biti preziran »neumit« objekt. Frak in talar sta mu — zlasti ob volitvah — hladila znojno lice.

Tretji faktor, ki je tisti čas poostreno nastopil v javnem življenju naših krajev, je bila priprava avstro-ogrške vlade za aneksijo Bosne in Hercegovine, kar je povzročilo tako imenovano

aneksijsko krizo. Takratna kraljevina Srbija je reklamirala te kraje — z navdobo, da tvorijo večino njih prebivalstva Srbi — za sebe. Glede na mogočnega nasprotnika — vesileso Avstro-Ogrsko — so bili uradni protesti srbske vlade primerno utišani in umerjeni. Zato je bila po tedajna propaganda med avstrijskimi Slovani toliko gorečnejša. Največ odmeva je žela ta propaganda na Češkem, kjer je našla odziv tudi pri mnogih vodilnih politikih. Obe slovenski meščanski stranki po njej nista bili prizadeti. Povsem imuna za tako agitacijo je bila klerikalna stranka. Socialistična stranka pa tem strujam ni bila nedostopna. Meščanska mladina in prav tako socialistična sta pa zaleteli v njih veliko šanso bodočnosti slovenskega ljudstva. Prisluhnila sta do tedaj nepoznanim glasovom lastne neodvisne in svobodne državnosti. Oživel je v tisočletju zamrl ideal.

Če so šle pred sto leti francoske standarte skoraj brez haska mimo nas, mi smo se v letu pomladi narodov (1848) zadovoljili z razbitjem ene ali dveh trgovin v Ljubljani, je prinesla aneksijska kriza leta 1908 spoznanje v vrste takratne napredne slovenske mladine, da je treba izsiliti rešitev nacionalnega vprašanja v smislu lastne državnosti jugoslovanskih ljudstev. In dočim so starešine obeh oficialnih slovenskih meščanskih strank deklarirali o trilateralistični ureditvi Avstrije, so se na trgu za ljubljansko škofijo med pokanjem pušk 27. cesarskega polka zaslišali prvi strastni klici: Zivela Srbija! V tem klicu je bila zaobsežena zahteva po združitvi vseh Jugoslovanov v lastni, nezavisni državi. Na pokopu žrtev Lundra in Adamiča nam je bilo vsem jasno: Naše nacionalno vprašanje bo rešeno revolucionarnim potom!

Slovenski meščanski stranki sta bili zopet presenečeni. Komaj sta preboleli vstop tolikih novih volilcev v politično

Pridobili smo si spet novih prijateljev

»Tovariš urednik, ko ste me pobrali, naj pišem kaj o potovanju skupine slušateljev Akademije za igralstvo v Ljubljani na Mednarodni festival v Erlangenu (v Nemčiji), ki je bil v dneh od 25. julija do 2. avgusta tega leta, sem pomislila: toliko so že pisali o tem, da mi enostavno manjkajo novih besed. Pa vendar ne bom odklonila, naj bralci delavskega lista zvedo, da smo bili v inozemstvu in da ne bomo pozabili, kdo nam je to omogočil. Končno smo zvedeli, da gremo. Po mnogih nespornih okoliščinah,

način podajanja starih fars in komedij, za naše pojme sicer tuje in pretirano, a vsekakor historično vernejše in bolj dognano (Aristofani: »Kleptulje). Naj ne govorim več o tem, saj so že vse na široko opisali in obilo razčlenili drugi. Povabili so nas, naj bi tudi mi nastopili. Sprejeli smo, se zedinili za Selacrouovo »Margaret«. Nekako smo si oskrbeli potrebne rekvizite in kostume ter nastopili. V skrajni napetosti smo pričakovali, kdaj bo konec te dolge ure in kaj potem? Potem — tolikanj ponavljana besedica — je zagrnelo po

»nove« vislice. Nekateri so si odlomili suho vejico, da jo ponesejo za spomin domov. Hodili smo in vrstili so se napisali — grobovi tisočev neznanih. V sredi ograjenega prostora so postavili spomenik neznanemu jetniku. V ozadju se dviga dimnik starega krematorija, nasproti temu pa mnogo prostornejši novi krematorij. Sredi prostora, ki ju loči, so stale vzdane »stare« vislice. — Iz nizke sobe, katere stene so lepo obložene, s prhami na stropu in odprtine za odtekanje vode v tleh smo vstopili v veliko prazno sobo. Tu sem so spravljali mrljice, ko je plin v »kopalnici« opravił svoje delo. Se prostor s tremi velikimi pečmi, to je v glavnem krematorij. Kot bi čutila, da stene diha jo grozo minulih dni. Nisem mogla razumeti, da gre življenje mirno dalje, da niti za hip nismo prenehali dihati, ko so tu tisoči preživljali najstrašnejše dni. Vercourjev Dachau se mi je vsiljeval v misli in posodi sem videla široko odprte oči pred žrelom plamenov. — Z nami sta bila dva nemška študenta, ki sta nas spremljala del poti. Sklanjala sta glavi in nista nam pogledala v oči. Sram ju je bilo, sram sramotne preteklosti, ki visi nad nemškim narodom in se ne oprati. Pozneje je eden od njiju dejal: »Sem bi moral priti slednji Nemeč, a noben inozemec.« Pogledali smo še nekdanje bloke, polne novih stanovalcev-beguncev in priseljencev ter odšli. Tudi v avtobusu je bilo tiho. Nad nami je viselo vprašanje: Se je moglo vse to zgoditi v dvajsetem stoletju? Naj dopustimo novo vojno, nova koncentracijska taborišča? »Nikoli več!« kot je zapisano nad vhodom v novi krematorij.

Se München, kjer smo si ogledali Galerijo velikih slikarskih umetnin (Dürer, Rembrandt, Rubens nazaj do italijanskih renesančnih mojstrov ter do najmodernejših ekspresionistov in kubistov) pa skozi Salzburg — mesto Mozarta in velikih glasbenih prireditev smo se vračali v domovino, polni novih vtisov in zadovoljni z opravljenim delom. M. Novakova

Dachau. Komu na Slovenskem ne postane tesno pri srcu, ko sliši to tolikokrat prekleto in prejkotano ime? — Skupina absolventov naše Igralske akademije se je ob priliki gostovanja v Nemčiji poklonila tudi spominu nepozabnih junakov, ki so jih zločinci pobili, hoteč iztrebiti naš mali, toda neuklonljivi rod

ki naj bi ga izvajali, smo odšli na festival le kot opazovalci.

Pot nas je vodila čez Nizke Ture, Beljak proti Salzburgu in naprej proti Erlangenu, ki leži približno 20 km severno od Nürnberga. Naj mimogrede omenim prigodo na nemški meji. Ko smo čakali, da uredi z našimi potnimi listinami, nam je prišla debelušna ženska ponujati banane ter nas povprašala od kje da smo. »Iz Jugoslavije,« smo ji povedali. — »Jezus — od Tita!« je vzkliknila vsa začudena; »kaj tam ni železne zaves?« Bušnili smo v smeh in mamci dopovedali, da pri nas ni tako, kot nekateri pravijo. Pozneje smo spoznali, da tu še precej močno deluje sovražna propaganda proti Jugoslaviji in njenim voditeljem.

Erlangen — mesto literature in medicine.

Študentski domovi so se polnili. Prihajali so Italijani, Francozi, Belgijci, Angleži, Švicarji, Danci, Finci ter Avstrijci. V največji meri pa so se udeležili festivala nemške univerze.

V dvorani stare univerze so 25. julija slavnostno otvorili Gledališki tečen mednarodnih študentskih odrov. Program je zajemal dela od Ajshila in Aristofana do najmodernejših francoskih (Anouilh) in nemških dramatikov (Andres). Dneve so izpolnjevali kritične ure o predstavah, predavanja, slušne radijske igre, kino-predstave ter lutkovni oder. Če skušamo danes zjeti in nekako strniti vsi to množico vtisov, s katerimi sem odhajala iz gledališča, lahko rečem samo eno: mnogo sem videla, a nič novega, kot sem pričakovala. Povedano prvo preprosto in brez vsakega strokovnega obeležja pa je: ničesar nisem videla, kar bi me pretreslo in le za hip pritegnilo. Ves ta kompleks predstav me je pustil hladno in neprijetno. Videla sem moderni francoski teater, občudovala njih spretnost in lahkoto v gibanju, veličastne gibe, njih poetična govornica je bila ušesu ljuba. Mirno so plahotali pajčolanji, obzorje je žarelo in temnelo v nenavadnih lučeh, a vendar življenja nikjer. Nasprotno pa me je pritegnil

auditoriju in mi smo se strnili v eno. Bili smo srečni, da bi vriskali, saj ponese mo zmagi (kot so pisali nemški časopisi) v domovino. Predstavili smo jim naše kulturno delo in bili so presenečeni, tega od Jugoslovanov niso pričakovali. S svojim delom smo dali pečat svojim izjavam o kulturnem delu in življenju v domovini. O navdušenju, čestitkah, kritikah v časopisih ter o povabilih za gostovanje v Frankfurt, Bern, Zürich in Stuttgart pa so tudi že drugi pisali.

V Erlangenu smo si pridobili novih prijateljev, ki so nam obljubili, da nas obiščejo v domovini. Na povratku smo si med potjo ogledali Nürnberg, staro bavarsko mesto, vse polno veličastnih umetnin gotskega sloga. Mesto Dürerja in pozorišče velikih srednjeveških iger Hansa Sachs.

In kam potem? Na polici v avtobusu je visel mali venec s slovensko trobojnico in poleg vrečka s slovensko prstjo. Bližali smo se Dachau. Stražar nas je pustil v ograjeni prostor. Obmolknili smo. Tako tiho je tu, pa je vendar vse polno obiskovalcev. Le pesek je škripal pod našimi stopinjami. Obstali smo pred veliko posušeno smreko. Marmornata plošča pod drevesom nam je povedala, da so bile tu

Delavci lesnoindustrijskega podjetja — pobudniki za ustanovitev »Svobode«

V prelepem delu Notranjske v Cerknici, kjer je zlasti delovni kolektiv Lesnoindustrijskega podjetja Cerknica, se budi novo delavsko prosvetno društvo »Svoboda«.

Uspehi, ki jih je dosedaj dosegel SKUD »Lovko Ludvik« v Cerknici, sicer niso bili majhni. Popolnoma na novo so uredili kulturni dom. Dramatska skupina je vsako sezono pripravila po 3 dramatska dela. Enako je imel pevski zbor z 80 člani godbo na pihala. Nekaj pa lahko rečemo, da je oviralo še večje delo: premalo ljudi je bilo okrog društva. Zlasti delavcev je bilo premalo.

Da bi še bolj poživelo kulturno-

prosvetno delo, so delavci Lesnoindustrijskega podjetja v Cerknici na svojem množičnem sestanku predlagali, da bi tudi v Cerknici ustanovili društvo »Svoboda«.

Predlog delavcev iz Lesnoindustrijskega podjetja Cerknica je naletel na razumevanje, saj je pripravljali nido ob do sedaj prejel preko 120 pristopnih izjav. V nedeljo dne 7. septembra 1952 so imeli v kulturnem domu v Cerknici že ustanovni občni zbor. Pričakujemo lahko, da nastaja z ustanovitvijo »Svobode« novo obdobje kulturno-prosvetnega dela, ki bo ogromno doprineslo k izobrazbi in kulturi našega delovnega ljudstva. Zd.

Mladi sodružici v knjigo

Tone Čufar

Tvojih rok ne bremeni zlatina, dragi biseri jih ne kraste, vendar se najzlahnejša kovina, znaki dela z njih bleste.

Sajasto mesto

Vlado Klemencič

Sajasto mesto v globeli leži, sivo nebo je nad njim, fabrikam rdeče žarijo oči, kadar zvečer zaspim.

V fabrikah — tam je večer hrup: V taktu strojev zasoplenih, v gibih teles, ki strežejo jih, kak se vse meša v prečuden kup.

Kadar zatuli sirena — zmaj, v šumu cesta zavalovi, očka prihaja z dela tedaj, vsa globel oživi.

Očka moj ima črn obraz, črn obraz in umazano dan, vsak dan se muči in tvega za nas, ker je delovne vojske član.

Vojska delovna velika je, poln je je svet prostoran, i v moje življenje zapisano je, da bom njen zvesti član.

VESTI IZ DRUŠTEV »SVOBODE«

NA JESENICAH JE GOSTOVAL »TRBOVELJSKI SLAVČEK«

Prejšnji teden je gostoval na Jesenicah pevski zbor »Trboveljski slavček«, ki je sekcija delavskega društva »Svoboda« iz Trbovelj. Za koncert je vladalo med Jeseničanmi veliko zanimanja.

ODPRT PARTIJSKI SESTANEK NA GRADBIŠČU V SOSTANJU Od tisoč članov kolektiva je šele eden vpisan v delavsko društvo »Svoboda«

Pretekli teden je bil v delovnem kolektivu Gradisa na gradbišču v Sostanju odprt partijski sestanek. Poleg članov Partije je prišlo na sestanek še nekaj nad 350 ostalih članov kolektiva. Razpravljali so o mnogih vprašanjih. Poglejmo si samo nekatera!

Ena izmed dosedanjih slabosti članov Partije v tem kolektivu je bila, da niso dovolj skrbeli za razvoj in rast organizacij. Na sestanku so recimo morali ugotoviti, da mladinska organizacija zelo slabo dela. Nekaj podobnega so ugotovili za sindikalno organizacijo na območju regulacije Pake, kjer še dobra polovica delavcev ni v organizaciji. Pravijo, da bodo v času tekmovanja na čast kongresa Partije popravili to svojo napako.

S športnim udeleževanjem jim gre bolje. Bajje imajo tudi take šahiste, ki se lahko vedno kosajo z najboljšimi šahisti v okraju. Manj sreče pa imajo s kulturno-prosvetnim delom. Knjižnica s 500 knjigami je kar naprej zaprta. Pred kratkim so v Sostanju ustanovili delavsko društvo »Svoboda«, pa je do sedaj v društvu vpisan samo en član Gradisovega kolektiva, ki ima 1000 ljudi.

V razpravi o delavskem upravljanju so ugotovili, da delavski svet in upravni odbor dobro delata, da pa si delavci upravičeno žele, da bi jih ta dva organa česče obveščala o svojih sklepih. AC

Društva »Svoboda« so naša društva

Kolektiv Strojnih tovarn »Miha Marinko« iz Trbovelj je poslal svojemu Republiškem odboru zelo obširno poročilo o tekmovanju na čast VI. kongresa KPJ.

V svojem poročilu pravijo, da so imeli več sestankov, na katerih so razpravljali o vključitvi v delavsko kulturno društvo »Svoboda«, telovadno društvo »Partizan« in klube Ljudske tehnike.

Kolektiv se je zadnje čase najbolj ukvarjal s pripravami na trboveljski zlet »Svobod«. Veliko njegovih članov je nastopalo bodisi pri delavski godbi, pevskih zborih, dramski skupini, ki je uprizorila Golouhovo »Krizo«, bodisi da je pomagala pri okrasitvi Trbovelj.

V »UTENSILJI« SE PRIPRAVLJAJO NA USTANOVITEV »SVOBODE«

O delovnem kolektivu tovarne »Utensilia« iz Ljubljane zadnje čase manj slišimo. Toda ne smemo misliti, da niso delavni. V prvem polletju so ustvarili precej dobička in ga bodo nekaj razdelili članom kolektiva, nekaj pa ga bodo porabili za investicije.

Zivahno je tudi društveno življenje. Pripravljajo se na ustanovitev delavskega kulturnega društva »Svobode«. V samem podjetju pa že deluje pevski zbor, folklorna skupina in šahovski krožek. Imajo lastno kinoaparaturu in so prejšnji mesec predvajali dva tednika, dva umetniška filma in nekaj strokovnih filmov.

KULTURNI ZAPISKI

SLIKARSKA RAZSTAVA NADARJENEGA SAMOUKA V SENOVEM

V teh dneh razstavlja v Senovem svoje slike Viktor Zemljak iz Brezovice. Tovariš Zemljak, ki je od svoje rane mladosti živel v skromnih razmerah, se je že v otroških letih nadvladoval za slikarstvo. Toda siromastvo mu ni dovolilo, da bi se že tedaj posvetil študiju. Nagnjenje in ljubezen do slikarstva pa v njem ni zamrla, ampak se je vsak dan bolj krepila. Mladi slikar samouk se je loteval vedno težjih nalog, ki si jih je postavljal in izorščeval z občudovanja vredno vztrajnostjo. Vse bolj se je izpopolnjeval in kmalu je začel za svoja dela prejemati tudi priznanja. Na kulturnoprosvetnem festivalu v Brezovici leta 1950 je prejel med slikarjematejji prvo nagrado. Na slikarski razstavi v Krškem 1951. leta pa je dobil diplomu, ki je kakovosti njegovega dela polno priznanje.

OSEMDESETA OBLETNICA ROJSTVA KNJIZEVNIKE MARICE STRNAD-CIZERL

Te dni je praznovala osemdeseto obletnico svojega rojstva Marica Strnad-Cizerl, književnica in bojevnica za naše narodne pravice na Stajerskem. Njeno ime srečamo v devetdesetih letih preteklega stoletja po vseh vidnejših slovenskih revijah in listih: v Ljubljanskem Zvonu, Slovenskem Narodu, Vesni, Slovanskem svetu, zlasti pa v našem prvem ženskem listu — Slovenki. V njih je Strnadova pod raznimi menimi pričevala pesmi, črtice, polemike ter ozgojne in narodnoobrambene članke. Ker je bila potem vrsto let v tujini, je njeno ime mlajšemu rodu manj znano, tembolj pa

je znano starejšim generacijam. Vendar pa to ne jemlje pomena njenemu literarnemu, ozgojnemu in narodnoobrambenemu delu.

Marici Strnadovi ob osemdesetletnici iskreno čestitamo.

JUGOSLOVANSKI GLASBENIKI BODO SODELOVALI NA MEDNARODNEM NATEČAJU V ZENEVI

Šest mladih jugoslovanskih glasbenikov bo sodelovalo na letošnjem mednarodnem glasbenem natečaju, ki je vsako leto konec septembra v Zenevi. Letos se je za natečaj v Zenevi prijavilo mnogo večje število tekmovalcev kot lani. Tekmovalo bo 311 mladih glasbenikov 31 držav, a lani jih je bilo le 218. Zanimivo je, da bo letos tekmovalo večje število žena kot moških. Samo za klavir se je prijavilo 118 tekmovalk.

NOV FILM IZ NARODNOOSVOBODILNE BORBE

Režiser Narodnega gledališča v Beogradu Josip Kujundžić je napisal scenarij za nov film iz narodnoosvobodilne borbe po romanu mladega pisatelja Dobrice Čosića »Daleč je sonce«. Roman je pri srbskih bralcih doživel velik uspeh in ponovno izdajo. Tudi Slovenci bodo dobili kmalu prevod tega dela, ki ga pripravila Cankarjeva založba.

V CELJU RAZSTAVLJAJO NASI LIKOVNI UMETNIKI

Ob 500-letnici mesta Celja so Celjani, pa tudi številnim tujim obiskovalcem razstavili svoja dela likovni umetniki iz številnih kulturnih središč naše domovine. Svoja umetniška dela razstavljajo akademski slikarji od Murske

Sobote, Maribora, Raven in Celja preko Ljubljane, Kranja in umetnikov naše Primorske in Pirana. Razstavljajo jih 61 podob in štiri plastike. S to likovno razstavo so naši umetniki prispevali svoj delež k plemenitenju okusa in splošni kulturni ozgoji našega delovnega človeka.

STOLETNICA ROJSTVA PISATELJA JANKA KERSNIKA

4. septembra 1952. leta je preteklo sto let, odkar se je na Brdu pri Lukovici rodil pisatelj Janko Kersnik. Bil je eden izmed najbolj nadarjenih slovenskih pisateljev te dobe in čvrst zagovornik narodnih pravic. Njegova dela so polna satire in humorja, pa tudi polna zahteve po narodni samostojnosti in napredku našega naroda. V njih biča klerikalizem, nemškutarstvo in pokvarjeno meščanstvo, hvali pa nepokvarjenega, preprostega človeka, na čigar plečih leži narodova bodočnost.

V začetku oktobra bo v pisateljevi rojstni vasi spominska sločanst, na kateri bo nastopalo več kulturnih društev. Obenem pa bo na pisateljevi rojstni hiši odkrita spominska plošča.

GRSKI LIST O NASI KULTURI

Največji grški list »Atenaiki« je objavil pred nekoliko dnevi članek o novi jugoslovanski kulturi. V članku, ki ga je napisal urednik kulturne rubrike tega lista, je med drugim rečeno: »Nek Amerikanec je imenoval Jugoslavijo deželo »molččega ljudstva«. Toda, če je to res, je vendar treba povedati, da Jugoslavlani, čeprav malokdaj spregovorijo, spregovorijo tako, da nas vedno presenetijo. Jugoslavija ni postala znana samo zaradi svojega izrednega med-

narodnega političnega položaja. Tudi njeno kulturno življenje preseneča ves svet. V glasbi, književnosti, kiparstvu, baletu in folklori nam naši sosedje vedno prednjačijo. Vsak nastop predstavnikov jugoslovanske kulture v inozemstvu je bil dobro premišljen in je vedno žel velik uspeh. Ljudje iz domovine »molččega ljudstva« osvajajo boginje umetnosti.«

OBVEZNO UCENJE RUSKEGA JEZIKA NA ČESKOSLOVASKEM

Českoslovaški informbirojevci so izdali odločbo o obveznem učenju ruskega jezika. Od tedaj so po vseh praških tovarnah začeli delovati tečaji, ki pa kljub temu, da so bili obvezni za vse delavstvo, niso imeli nobenega uspeha. Njihova glavna pomanjkljivost je bila v tem, da delavci na te tečaje sploh niso hodili. Da bi nekako prisilili delavce k učenju ruskega jezika, so praški informbirojevci priredili tečaje v zgodnjih jutranjih urah pred začetkom dela. Udeležba na tečaju se smatra kot delovna dolžnost in kdor ne pride, je prav tako kaznovan, kot bi izostal z dela. Če ne še huje?

DVA KONCERTA NA JESENICAH

Preteklo soboto sta bila na Jesenicah dva koncerta. V kino dvorani je koncertiral priznani mojster na harmoniko Rudolf Piliš, v Delaskem parku pa je nastopil domači tenorist Franci Koren.

Oba koncerta sta bila lepo obiskana, kar dokazuje, da si Jeseničani želijo primernih koncertov in prireditev. Upamo, da bo obnoveni dorani Delavskega doma podobnih nastopov še več.

»MATI NARAVA PRIPOVEDUJE«

Mladinska založba je poslala med mladino knjigo z naslovom »Mati narava pripoveduje«. Ze samo naslov pove, o čem nam govori ta knjiga. V preprostih in zanimivih besedah opisuje naravo in skuša vzbuditi v mladem človeku občutek za večer razpov, spreminjanje in gibanje materije, ki se iz enih oblik presnavlja in preraja v druge. Takšen pogled na življenje lahko postane zametek za otrokov poznejši pogled na svet, za njegov splošni nazor. Vsi orisi in pojavi so ozeti iz sveta, ki je blizu našemu otroku in je zaradi tega zanj tako mikaven. Našim staršem priporočamo, da s to knjigo obdarijo svoje otroke. In ne bo jim žal.

FOLKLORNA SKUPINA SRBIJE BO ODSLALA PONOVNO V INOZEMSTVO

Folklorna skupina Srbije, ki je nekaj mesecev gostovala po zapadni Evropi, bo odšla ponovno v inozemstvo. To pot so jo povabila francoska gledališča. Iz Francije bo odšla folklorna skupina Srbije na turnejo v Švic, pozneje pa celo v Senerno Afriko. Folklorna skupina je bila povabljen tudi na veliko turnejo po Združenih državah Amerike.

POMAGAIMO VZGOJITI TAK ZAROD, KI BO DOSTOJEN, DA PREVZAME TO, KAR SMO DELAVCI USTVARILI Z ZNOJEM IN KRVJO

Povejmo svojim otrokom, kako težko se je včasih izobraževal delavski naraščaj

Šolska vrata so se spet odprla na stečaj. Naša deca meni, da je kar prehitro minil čas politične Starši pa včasih zagovarjamo stvari, ki jih mladež ne more razumeti in meni, da smo jim nevedljivo mladostne protikosti. Tudi zdaj, ko je treba spet v šolo in je marsikatera mamica in prenekateri oče dejal — čas je, da spet prične pouk — mladež tako misli Seveda v resnici ni tako. Gre le za skrb za bodočnost našega naraščaja, zakaj življenjske nas vedno ubi: kar se Janežek nauči, to Janežek zna.

Delavci — starši dobro vedo, kaj je in kako dragoceno je vse, kar se človek nauči. Nekdaj je morala delavska mladež skoraj kradoma pridobivati znanje. Trdo so morali delati takoj od mladih let — često celo ni bilo časa vzeti knjige v roko, ni bilo papirja, zvezka, da bi napisal domačo nalogo — ker si je bilo treba priboriti predvsem kosček kruha. Poleg tega pa je vsakdo iz delavske hiše na vsakom koraku slisal od objestnih gospodarjev: kaj boš ti umazano in zlačnato revše hodilo v šolo, pojdi in zasluži si kruha, da ne boš živel na naš račun.

In zato je bilo delavskim otrokom včasih res zelo težko se izobraževati. Misel na šolo je bila vedno trpka in odvratna, čeprav si je vsak želel čim več vedeti, spoznati, naučiti.

Teh spominov, grenkih in težkih ne smemo pozabiti prav ob tem času, ko dajemo svoji deci napotke ob novem šolskem letu. Naj izve otrok, kako trdo se je včasih prišlo do znanja, naj izve naše dete, da nas je veliko, veliko stalo, da imamo svoje šole, kjer se danes uči delavska deca. Naj naš otrok ve, da tujci življenjske od nas veliko znanja, da bomo veseli in radostni samo, če bomo čim več znali. To bo ne samo v korist, ampak tudi v ponos delavskemu rodu. Naj starši pokažejo svoji deci, da si žele, da bi otroci veliko znali.

Z novim šolskim letom pa prične tudi za starše spet redna skrb za učečo se mladež. Zakaj tudi za uk je treba skrbnega in vestnega dela. Že kar naprej bi pograjali tiste starše, ki so se samo oddahali, ker je drobiž sedaj v šoli in pravijo: »No, sedaj naj se pa učitelji malo ubijajo z njimi.«

starši pa potem puste otroku, da preživi ves dan v igri, ali pa ga zaposle z domačim delom. To ni prav!

Starši morajo vedeti, da se mora otrok nekaj ur dnevno učiti tudi doma, da je v šoli dobil nalogo. Zato morajo otroka povpraševati, kaj se mora učiti, kakšne naloge ima in si včasih vneti tudi nekaj časa, pa se z otrokom malo pogovoriti o stvarih, ki se jih uči. Tako bomo videli, kako sledi pouku.

Kako vabijo stare navade iz dobe politične ki igra — toda sedaj je šolar in mora misliti tudi na učenje

v čem mu je treba pomagati in podobno. Otroka pa bo občutil našo pomoč in spoznal, da za cenimo, ker se skrbno uči.

Redno spremljajo duhovni napredek svojih otrok!

Toda starši ne smemo pozabiti še nečesa — roditeljskih svetov in šolskih svetov, v katerih priznamo si, često so starši iz naših delavskih družin precej slabo zastopani na sestankih. Seveda bi bilo krivično trditi, da se zato ne brigamo za svoje otroke in njihov napredek v šoli, toda včasih celo tako izgleda. Gotovo pa je, da s tem, ko zane-marjamo sestanke izgubimo dragoceno priložnost, da bi se mogli resno in trezno pogovoriti o duhovnem razvoju svojega otroka. Starši ki to napravijo, store največjo napako — zakaj naša delavska vest nam nalaga dolžnost, da poskrbimo za to, da se bo naš otrok najlepše razvil.

Zakaj še posebej govorimo o teh stvareh ob začetku šolskega leta? Na sestankih roditeljskih svetov se starši pogovarjajo z učnim osebom o svojih otrocih, o njih napredovanju v šoli, izmenjajo medsebojna opažanja v duhovnem napredku dece in podobno.

Otroci bodo sedaj imeli posebej pouk iz moralke

Kakor koli je to važno za splošni predmetni pouk je važno to še posebej za obil-

kovanje moralnega obraza naše dece. Z novim učnim programom je predvideno, da bo poučeval razredni učitelj tudi moralke. S tem se izpopolni našemu šolstvu velika vrzel. Moralno vzgojo so nekdanj imeli v popolnem zakupu veroučitelji. Njihova naloga je bila pod plaščem obeh človeških moralnih načel v postojnu, skromnosti, ljubezni in podobno srečati v mladem rodu zanos, za upanje v tvorne sile delovnih ljudi. Oni so bili poklicani vzgojiti ljudi v »strahu božjega«, ljudi, ki bi izgrubili zaupanje v svoje osebne sposobnosti in bili duhovno vedno pod vplivom odvisnosti. Pod firmo »strahu božjega« so imeli nalogo napraviti ponižne, bogaboječje neodločne ljudi — hlape. Zakaj? Zato, ker so vedeli, da je za vsak izkoriščevalski sistem največje zlo, če se delavski rod zave samega sebe in svojih ustvarjalnih sil. Ti »duhovni učitelji« celo po naši revoluciji skušajo na podoben način jemati mlademu rodu varo v ustvarjalne sile delavskega razreda. Nič ni odvisno od nas, o vsem odloča bog, taka je njihova morala. Delavci pa vemo če le pogledamo na svoje roke, kdo je tisti, ki odloča — to so naše roke, to je naš um. Pošteno delo in pošteno gospodarjenje s plodovi dela — to je izvor poštenja.

Delavci tudi vemo, da imamo toliko »prostor« na soncu, kolikor si ga vzamemo in napravimo. Vse kar imamo je delo naših rok — nihče nam ni ničesar poklonil. In zato je za nas osnovno moralno načelo — spoštovanje dela in medsebojno spoštovanje vseh delovnih ljudi. Takj morali je tuje vsako petljivanje, podcenjevanje delovnega človeka in njegovih tvornih vrlin.

Delavska morala in morala cerkve sta nezdržljivi

Tu gresta svoja pota naša delavska morala, morala iskrenih delovnih ljudi, in morala katoliške cerkve, morala, ki zahteva od delovnih ljudi, da postanejo hlape. Zato naš rod pri takih dušebrižnikih nima kaj iskati. Kdo od delavcev bi pristal na to, da mu otroka nauče take morale, ki ne prizna truda, znoja in naporov, s katerimi je vsak izmed delovnih ljudi preskrbel svojo deco. Kdo bi pristal na to, da otroka nauče lažni lastnim staršem, če to zahtevajo učitelji cerkve, kdo bi pristal na to, da naše otroke nauče da je v življenju, ki bi bila prevelika, če to hoče cerkev. Taka morala nam je dala belogardiste, ki so na ukaz svojih dušebrižnikov celo krali starše, ker so verovali v sile delavskega razreda.

Toda, delavske družine so prav sedaj poklicane in tu jim nalaga delavski ponos in skrb za to, da bi naš delavski rod dostojen naših lepih delavskih, da pomagajo s svojimi življenjskimi skušnjami učnemu osebju. Nikdar ne pozabimo — otrok naj bo tako vzgojen, da bo ponosen, ker je iz delavske hiše, da bo cenil dela, da ga ne bo nikdar sram zunanjih rok, da ne bo iskal znanje za to, da ne bi bilo treba delati, da bi se »zmašal« v življenju in živela in račun drugih. Tako bo to bil pravi delavski naraščaj, ki prevzame to kar smo mi s solzami, znojem in krvjo priborili. Pri taki vzgoji pa lahko v veliki meri pomagajo delavske družine s svojimi lepimi izkušnjami.

Pomagajmo pri izpopolnjevanju našega šolstva

Se je vsta stvari, ki jih bi bilo treba ob pričetku šole zapisati. Toda, kdo bi mogel vse to zapreti v en sam članek? Recimo, v šolah bo treba vztrajati na tem, da se poveži skrb za praktični pouk — za pouk ročnih del, gospodinjstva, tepega vedenja. Na to lahko v veliki meri vplivajo starši zlasti v šolskih svetih.

Starše naše delavske mladeži pa bi opozorili še na nekaj.

Zelo malo otrok iz delavskih družin prihaja v višje razrede gimnazij, v klasično gimnazijo, na učiteljske. Roditelji iz delavskih družin imajo svoje otroke skoraj samo v strokovne šole, češ, da bodo čimprej pri kruhu. To je še stara praksa, ki danes ni več dobra niti zaželjena. Zaradi takega naprednega stališča delavskih staršev se zgodijo potem, da v take šole pridejo še razni »razneženi« mamni ljubčiki, ki še zdaleč ne bodo mogli izpolniti tako družbenih nalog, kot bi jih prav delavski naraščaj.

O vseh teh stvareh naj naše matere in očete paralizirajo in delajo tako kot jim narekuje delavska vest in ponos.

NA ZGODOVINI NAŠE PARTIJE SE UČIMO

Po vseh vaseh po okolici Slovenskih Konjic in v nekaterih večjih sindikalnih podružnicah bodo še ta mesec imeli predavanja o zgodovini Komunistične partije Jugoslavije. Predavanja bodo pripravili skupno z vsakimi odbori OF in občinskimi komitejem KPS.

L. V.

Lesni delavci v Trzinu so dobri športniki

Prejšnji mesec so imeli več predavanj o zakonu o novih občinskih odborih. Skupno so obiskali gospodarsko razstavo v Kranju. Delavci pa so tudi na področju telesne vzgoje in športa. Udeležili so se tekmovanja za prvenstvo Trzinu in so v lahki atletiki zasedli prvo mesto, v plavanju peto, v odbojki pa četrto mesto. Tekmovanje v balinanju pa še ni zaključeno.

V TRGOVSKIH PODJETJIH SEŠTAVLJAJO NOVE TARIFNE PRAVILNIKE

Pri sestavljanju tarifnega pravilnika naj sodeluje ves delovni kolektiv

Od 354 trgovskih podjetij so sestavili tarifni pravilnik šele v 73

Delovni kolektiv trgovskih podjetij sprejemajo te dni tarifne pravilnike. Pred kratki je bila namreč sprejeta uredba o osnove poslovanja in razdelitvi fonda plašč v trgovskih podjetjih, zaradi česar je bilo treba sestaviti nove tarifne pravilnike. Toda ta posel gre zelo počasi od rok. Republiški odbor je od 354 trgovskih kolektivov sprejel komaj 74 tarifnih pravilnikov v odobritev. Od teh pa jih je potrdil 32.

Nekateri se izgovarjajo, da je rok za sestavo tarifnih pravilnikov prekratki. Tu pa ne drži. Uredba je izšla že 25. julija. Ro pa je kmalu potem sklical konferenco sindikalnih odbornikov iz vseh okrajev in večjih mest.

Kljub temu, da je Republiški odbor prejel komaj petino tarifnih pravilnikov (nikče je sedaj opozorimo na nekatere stvari. Vse kaže, da prepuščajo sestavo tarifnih pravilnikov je komisijam, ali pa celo samo računovodjem brez posvetovanja s sindikatom v podjetju. Prav gotovo je, da v takih kolektivih pravilnik ne more biti tak, kot si ga delavci in uslužbenci želijo in kakršen mora biti. Zato pa največkrat ostane pri starem načinu delitve zaslužka. Iz poslušnih tarifnih pravilnikov se da zelo lahko ugotoviti, kateri delavski sveti in upravni odbori so se pri delitvi zaslužka ravnali po začasnih pravilnikih in kateri so jih imeli zaprte v predalu. Tako danes v nekaterih kolektivih postavljajo v tarifne pravilnike, odločbo, da bo upravni odbor mesečno razdeljeval zaslužek. Ponekod so do ločili celo, da bo zaslužek razdeljeval delavski svet vsak mesec za vsakega člana

Solske klopi, koliko pisanih spominov hrani vsakdo nanje. — Poskrbimo za to, da bodo spomini naše dece na šolska leta čim lepši, čim vedrejši

NASTOP PEVSKIH ZBOROV V BOHINJU

Pevske skupine lesnih delavcev so se dobro odrezale

Ko so v sredo zaključili sestanek na obratu Bohinjska Bistrica, je prisedel k naši mizi tovariš Miloš, električar na obratu. Ves v ognju mi je govoril to in ono o zaključnih pripravah za nastop zborov. Iz pripovedovanja sem spoznal, da odgovarja za celotno organizacijo Miloš, da pa so si med seboj naloge lepo razdelili. Prostor pred kulturnim domom je bilo treba urediti. Ker se je ponujal dež, je bilo treba za vsak primer pripraviti tudi dvorano za sprejem, pripraviti ležišča za čez 200 ljudi itd.

Ko mi je vse obrazložil, me je razigrano pogledal in dejal, da gostom ni treba pripovedovati, kaj vse nameravajo pripraviti in kako urediti.

V četrtek je bilo lepo vreme. V petek pa je bilo kot iz škama. Treba je bilo izkoristiti vsako minuto za delo, če je le za hip prenehalo deževati. Miloš se je večkrat ozrl proti nebu in napovedoval vreme. Trdil je, da bo lepo. Toda jutur je bil močnejši od njegovih trditvev ter je zopet hla. Ura je bila polnoči, ko je okrasil dvorano.

V soboto so prvi prišli z vlakom pevci iz podjetja »Javor« iz Pivke. Bili so zelo lahko oblečeni. Vreme jih je iznenadilo. Dekleta so se kar tresla, tako hladno je bilo jutro.

Pred domom kulture se ustavi kamion, pokrit s plahto. Pevci iz tovarne povišnja Duplica so. Takoj za njimi se pripeljejo pevci in delavski svet LIP Kranj. Slavnostni sprejem je bil napovedan za 10. uro, toda pevci iz Ajdovščine še ni. Miloš skače, kliče, opozarja, razporeja, naroča sodelavcem, kaj je še potrebno urediti. Dež pa lije. Miloš je že premočen, iz Ajdovščine jih še vedno ni. Vsi zbori so v dvorani, ura je enajst. Miloš predlaga, da začnemo. Zunaj pa dežuje, da Bohinjci ne pomnijo. Za oglom zatrobi in Ajdovščani skačejo iz kamiona. Pri vzhodu v dvorano so bohinjski fantje in dekleta v narodni noši pripeli vsakemu šopek, nagelj z rožmarinom.

Moški pevski zbor SKUD Tomaž Godec zapoje v pozdrav pesem »Zdravo«. Miloš jim v imenu podružnice obrata Bohinjska Bistrica zaželi dobrodoščilo.

Hotel »Jezero« v Bohinju je sprejel okrog 230 ljudi v oskrbo. Ker je naliv od časa do časa prenehal, so zbori izkoristili vsak trenutek in hiteli občudovat jezero. Colni so bili na mah zasedeni. Nekdo se je v čolnu malo pošalil in pri priči je bil v vodi. V hotelu so mu prijazna dekleta posušila hlače in suknjič, sam pa je sušil mokro kožo. Koliko smeha je bilo na ta račun!

Tisti, ki še niso videli lepote slapa »Savice« in nove elektrarne, so se takoj po kosilu, četudi je deževalo, podali tja. Slap je bil ta dan res lep, no-

gled na njega nepozaben. Bil je mogoben in obilen, da nas njegova prha ni pustila niti na most. Opazovati smo ga morali kar iz ute.

Medtem pa je v hotelu zapela harmonika. Dekletom so se zablskale oči. Pogledi so švignili na fante in pari so se vrteli vse do večerje. Miloš je imel polne roke dela. Bilo je želja, da je kaj! Toda Miloš jim je ustregel. Vsi so bili zadovoljni.

Zvečer je še kar deževalo. Dvorana v kulturnem domu je bila nabito polna Bohinjcev. Zastor se je odprl in moški zbor SKUD Bistrica je zapel za uvod »Delavski pozdrav«. Nato je predsednik Republiškega odbora spregovoril o pomenu nastopa in kulturno-prosvetnega udejstvovanja.

Moški zbor SKUD Pivka je zapel dve pesmi. Poznal pa se jim je, da so bili vsi noč na vožnji in brez spanja. Mešani zbor, ki šteje 51 pevec, je situacijo popravil in vse kaže, da bo to nekoč dober mešani pevski zbor. To, kar so pokazali je plod dela nekaj mesecev.

Mešani zbor Duplica bi bil lahko boljši, pa nekateri niso bili disciplinirani preko podneva, kar se je zvečer poznalo. Zbor je štel 50 pevec.

Moški zbor SKUD Ajdovščina, ki šteje 20 pevec, je na splošno želel uspehe. To potrjujejo tudi številke ocenjevalne komisije.

Moški zbor LIP Kranj, ki šteje 12 pevec je bil posebno pri zadnji pesmi za nekoliko točk slabši od Ajdovščine.

Moški zbor SKUD Bistrica se je dobro obnesel, vendar je imela komisija nekaj pripomb.

Mešani zbor, ki šteje 58 pevec pa je po ocenitvi komisije dobil prvo mesto.

Rezultati so naslednji:

1. SKUD Pivka, mešani zbor, 2 pesmi 78 točk.
2. »Zmaga« Duplica, mešani zbor, 4 pesmi 121 točk.
3. SKUD Ajdovščina, moški zbor, 4 pesmi 143 točk.
4. SKUD LIP Kranj, moški zbor, 4 pesmi 138 točk.
5. SKUD Bohinjska Bistrica, moški zbor, 4 pesmi 154 točk.

Bohinjska Bistrica, mešani zbor, 4 pesmi 161 točk.

S to ocenitvijo se pač Kranjčani niso strinjali in pravijo, da bi moral biti na prvem mestu zbor iz Ajdovščine.

Kateri mešani zbor bo šel na III. kongres Sindikata lesnih delavcev Jugoslavije, pa bo odločilo tajništvo RO.

Prepričan sem, da je ta nastop pevk-zborov dal novega poleta vsem, ki so sodelovali, da so se manj izkušeni marsikaj naučili, zaradi česar se bo kvaliteta zborov izboljšala. Poleg tega pa bodo zborove številčno povečali, to je, da bodo pritegnili mladino in da se bodo vsi zbori vključili v društva »Svoboda«.

Splošno mnenje komisije je, da so vsi zbori sposobni nastopati kjer koli in z različnim programom. Ta nastop je pokazal rezultate tekmovanja, ki so ga sprejele sindikalne podružnice v čast VI. kongresu KPJ in III. kongresu Sindikata lesnih delavcev Jugoslavije.

Vsem, ki so sodelovali pa bo ta nastop ostal v spominu, kajti to je prvi nastop zborov lesne stroke, na katerem so pokazali svoje znanje.

Janež Gabrovšek

Pritožilo se je, da ima premajhno plačo, delavski svet pa mu jo je še znižal

V Tovarni nogavic v Savljah imajo tehničnega vodjo, ki je komaj prišel iz tekstilne šole. Plačevali so ga tako, kot je predvideno v tarifnem pravilniku, po 10.800 din na mesec. S plačo pa ni bil zadovoljen in se je pritožil na delavski svet. Ko pa je delavski svet o njem razpravljal, je ugotovil, da za to delovno mesto ne ustreza in mu je po daljši razpravi plačo celo znižal za 1500 din.

Morda omenjeni tovariš res ni ustrežal za to delovno mesto, vprašanje pa je, če lahko delavski svet spreminja tarifni pravilnik brez Republiškega odobora.

Kako se je zamislil? Pa saj ni nič čudnega — v šolo hodi. Pred njim se odpira povsem nov, doslej neznan svet. Cesa vse se bo lahko naučil, če bo priden in vztrajen. — Kako si starši vedno želijo, da bi se njih deca dobro učila!

Starši, učitelji, mladina!

V okviru svoje pestre in bogate založniške dejavnosti je Mladinska knjiga ustanovila še posebno knjižno zbirko, namenjeno predvsem doraščajoči mladini, z naslovom:

Knjižnica Sinjega galeba

Okusno opremljena, ilustrirana z izvrnimi ilustracijami naših in tujih najboljših slikarjev bo nova knjižna zbirka nudila prevode kvalitetnih mladinskih del starejših in sodobnih pisateljev ter izvrine mladinske spise domačih piscev. S skrbnim izborom najboljšega mladinskega branja bo skušala zadovoljiti naravno željo mladega človeka po izobrazbi, spoznanju in razvedrilu in s tem zabraniti ter izkoreniniti kvarni vpliv cenenih stripov in slične literarne plaže.

Prva knjiga knjižnice Sinjega galeba bo delo Dhana Gopala Mukerđžija: MLADOST V DZUNGLI, ki bo izšla letos prvega oktobra.

Zanimiva, nenavadnih doživljajev polna zgodba pripoveduje o indijskem dečku Hariju in njegovem očetu-lovcu, ki živita med divjimi zvermi skrivnostnega indijskega pragozda. Spoznavanje neusmiljenih zakonov divjine, srečavanja s tigri, nosorogi, čredami bivolov in slonov ter neštetiimi pragozdniimi zvermi, vzgajajo neobgljenega dečka v značajnega, močatega mladčenca, širokega in plemenitega srca.

Knjige bodo izhajale vsakega prvega v mesecu. Cena posamezne knjige bo za naročnike 90 dinarjev. Naročila za prvo knjigo pošljite najkasneje do 28. septembra na naslov:

Mladinska knjiga v Ljubljani

Dalmatinova ulica 6, poštni predal 36.

Naročniki lahko plačajo knjigo tudi z industrijskimi boni (t. j. 13 din in 18 bonovi). V ceni knjige je že vračunana poština.

STVARI, KI JIH DELAVCI NE SMEJO NIKDAR POZABITI

VELIKI DOBČKI AMERIŠKE AVTOMOBILSKE INDUSTRIJE

Ameriška avtomobilska družba Chrysler je objavila polletno poročilo, iz katerega je razvidno, da so znašali njeni dobički v prvi polovici tega leta 48 milijonov 690 tisoč 456 dolarjev, to je za okrog 5 milijonov dolarjev več kot v enaki dobi lanskega leta.

Letošnji polletni dobički so prinesli vsaki delnici 5 dolarjev, lanske pa dobre 4 dolarje. Poleg tega so lastniki delnic prejeli pol drug dolar od vsake delnice.

Chryslerjeva družba je druga največja avtomobilska družba v Ameriki. Njej prednjači močnega družba General Motors, na tretjem mestu pa je Fordovo avtomobilsko kraljestvo.

Družba izdeluje tudi orožje in ima od

vlade velika vojaška naročila. Splošna jeklarska stavka, ki je bila pred nedavnim zaključena, je precej znižala proizvodnjo avtomobilov, a družba je imela kljub temu velike dobičke od vojne proizvodnje.

V šestih letih so se v Ameriki cene živilom dvakrat povečale

Pretekli mesec so cene živilom v Ameriki zelo narasle. Količina živil, ki je 1933. leta stala 3,26 dolarja, je 1946. leta stala 6,17 dolarja, sedaj pa stane 10,85 dolarja. Draginja se je začela v drugi polovici 1946. leta in je v decembru istega leta dosegla posebno visoko točko.

Rekordna mednarodna trgovinska zamenjava v letu 1951

Zmanjšan je izvoz v informirojevske države

Mednarodna trgovinska zamenjava je bila v letu 1951 tolikšna, kakršne nismo poznali že dolgo vrsto let. Večja je bila kljub temu, da se je znatno zmanjšal izvoz v države sovjetskega bloka.

Po podatkih, ki so jih zbrali statističarji Organizacije združenih narodov, je bila to največja zamenjava, celo večja od leta 1937, tako po vrednosti kakor tudi po količini blaga. Vrednost mednarodne trgovinske zamenjave je v lanskem letu znašala 76 milijard dolarjev, medtem ko so leta 1950 zamenjali blaga za 56 milijard dolarjev. Skupen znesek vrednosti zamenjanega blaga je za 200 odstotkov večji kot leta 1937, ki je bilo rekordno predvojno leto.

V teh številkah pa niso všteti zneski vrednosti blaga, ki je bilo zamenjano med informirojevskimi državami. Te države namreč niso hotele dati pravih podatkov o medsebojni trgovinski zamenjavi. Gotovo bi jasno pokazali, kako ropa SZ te države. Zbrani podatki pa kažejo, da se je izvoz v države vzhodne Evrope s Sovjetsko zvezo in Kitajsko zmanjšal za četrtno. V države informirojevskega bloka so lani izvozili blaga za 1500 milijonov dolarjev, kar znese 2 odstotka od celotne mednarodne trgovinske zamenjave.

Informirojevske države so izvozile blaga za 1570 milijonov dolarjev, od tega odpade na Sovjetsko zvezo komaj ena petina.

MATI PISATELJA ADAMIČA UMRLA

Koncem julija je po daljšem trpljenju umrla Ana Adamičeva, mati pisatelja Louisa Adamiča, ki je lani umrl tragične smrti. Stara je bila 78 let, toda bila je trdna in bi prav gotovo še živeła, če je ne bi lani hotele dati pravih podatkov o medsebojni trgovinski zamenjavi. Gotovo bi jasno pokazali, kako ropa SZ te države. Zbrani podatki pa kažejo, da se je izvoz v države vzhodne Evrope s Sovjetsko zvezo in Kitajsko zmanjšal za četrtno. V države informirojevskega bloka so lani izvozili blaga za 1500 milijonov dolarjev, kar znese 2 odstotka od celotne mednarodne trgovinske zamenjave.

POSLEDICA LONDONSKEGA SPORAZUMA

Vredni nasledniki fašističnih požigalcev

Italijanski iredentisti so izvedbo sklepov londonskega sporazuma proslavili s poizkusom požiga slovenske trgovske akademije v Trstu. — Kdo je odgovoren za vse težji položaj Slovencev v Trstu?

Italijanski iredentisti so »dostojno« proslavili prvi večji uspeh rimske imperialistične politike — izvedbo sklepov londonskega sporazuma. Zažgali so slovensko trgovsko akademijo in plamen — simbol fašizma —

je pozdravil predstavnike italijanske osvajalne politike, ko so sedeli na svoja nova upravna mesta, s katerih bodo lahko še bolj kot doslej zatirali slovenski živelj v Trstu. Ta podla nakana pa se jim ni posrečila, zakaj ogenj so v pravem času opazili in pogasili. Povzročena je bila le majhna materialna škoda.

Italijanske fašiste poznamo in vemo, da so ogenj, umori in atentati njihova glavna orodja za boj proti Slovincem — »divjim barbarom« uporabi oni imenujejo. Druga, od njih tudi pričakovati ne moremo. Upravičeno se pa vprašujemo, kdaj bodo zahodne velesile, katerim je Varnostni svet zaupal upravo Tržaškega ozemlja, nehale dati potu italijanskim fašistom? Mar jim trpljenje primorskega ljudstva pod fašistično okupacijo in fašistična pasija v poslednjih letih ne pričajo dovolj zgornovo, da je treba napraviti konec grozodejstvom teh izvrzkov italijanskega naroda. Jugoslovanski narodi in vsa tržaška demokratična javnost zahtevamo, da tako imenovane »zahodne demokracije« vendarle že enkrat začno upajati v Trstu pravo demokracijo in omogočijo našim tržaškim bratom nemoten nacionalni razvoj.

Stevenson proti Taft-Hartleyevemu protidelavskemu zakonu

Predsedniški kandidat demokratske stranke se je izjavil za enako pravico zaposlitve za vse prebivalstvo ne glede na barvo, narodnost in vero ter za napredek socialnega zavarovanja

Predsedniški kandidat demokratske stranke v ZDA Adlai Stevenson je začel svoje volilno kampažo z govorom, ki ga je imel v Detroitu — središču ameriške avtomobilske industrije. V tem govoru se je Stevenson zavzemal za popolno odpravo protidelavskega Taft-Hartleyevega zakona, kar že davno zahtevajo delavski sindikati. Predlagal je tudi nove metode za ureditev sporov med delavci in delodajalci v industriji, ki dela za vojaške potrebe. S posebnim zakonom naj bi se preprečila predsedniku ZDA dolžnost, da s svojim posegom v spor omogoči hiter sporazum. Med drugim je Stevenson zahteval tudi ukinitve sodnega postopka, ki prisiljuje stavkajoče delavce, da nadaljujejo z delom.

Nadalje se je Stevenson izjavnil za enako pravico do zaposlitve vsega prebivalstva

ne glede na narodnost, vero in barvo, za napredek socialnega zavarovanja in za razširitev kolektivnih dogovorov.

Milijoni ameriških delavcev iščejo zaposlitve

Kapitalisti premeščajo tovarne v kraje, kjer je cenejša delovna sila

Velike ameriške industrijske družbe selijo tovarne v kraje, kjer so cenejša surovina, predvsem pa cenejša delovna sila. Za njimi pa se seli veliko število delavcev, ki upajo, da bodo v teh tovarnah dobili delo. Ugotovljeno je, da je letošnje preseljevanje delavcev za 20% večje kot lani. Največ delavcev se seli v Texas in Kalifornijo.

OB OBSODBI 15 AGENTOV VATIKANSKE ŠPIJONAŽE

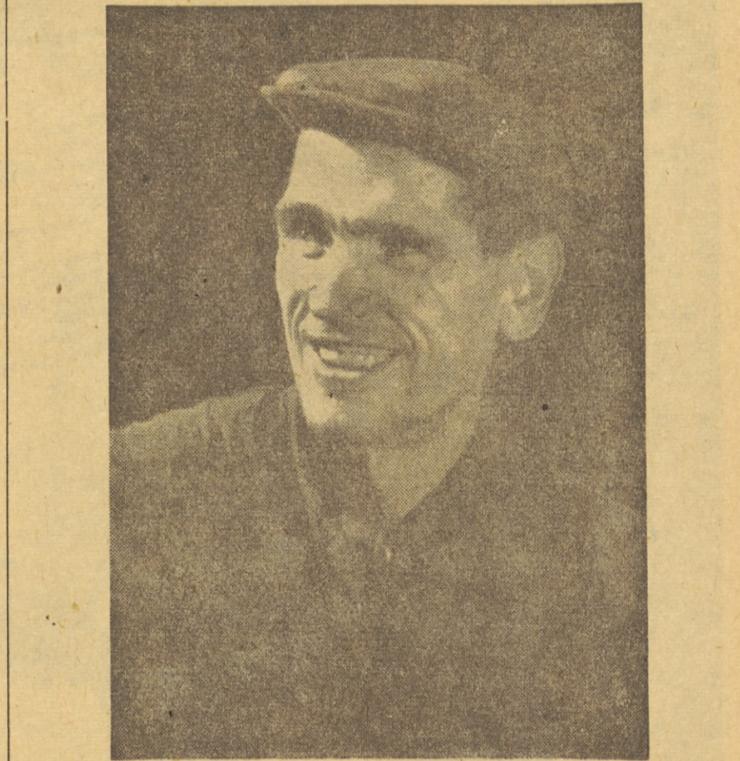
OSTANKI KLERIKALIZMA — STAREGA SOVRAŽNIKA SLOVENSkih DELAVCEV, SO POKAZALI SVOJ OBRAZ

Clovek bi mislil, da imajo Vatikan in ostanki slovenskih klerikalcev toliko sramu, da se bodo sedaj, ko so celo otrokom poznana njihova krvava izdajalska dejanja med drugo svetovno vojno na Slovenskem, potuhnili in mirovali. No, potuhnil so se, toda mirovati pa zlepa ne obetajo. Čeprav večje skri-

vajo svoje umazane namene, vendar od časa do časa pokažejo svoj pravi obraz. Pred nekaj dnevi je stopila pred ljudsko sodišče spet taka družina, ki je delovala proti našim narodnim koristim. Duhovni vodja te skupine je vojni zločinec Franc Blatnik, sedaj upravnik Kalistovih katakomb v Rimu, ki je po nalogah Vatikana zbiral izrodek našega naroda in jih ščuval proti ljudski oblasti.

Na zatožni klopi se je znašel Blatnikov vatikanski agent Alojz Kulovec, »vzgladni« gojence škofijskih zavodov in — samo po sebi razumljivo — vnet belogardist med narodnoosvobodilno borbo. Dolgoletna vzgoja v škofiovih zavodih in pri »Kristusovih vojščakih« ga je vzgojila v zakrknjenega izdajalca svojega naroda. Družbo so mu delali še: Zan Ruperšič, pripadnik belogardističnega jurističnega bataljona in poznejši vohun kurata-belogardista Blatnika, belogardist Nande Baš, gestapovec Damjan Pivk, ki je bil med vojno pri »raztrgancih«, belogardist Ciril Mirtič iz Trepcé vasi, ki je bil med vojno ordonanec zločinca Blatnika, dekan Jože Kres, ki je med vojno izdal 10 partizanov Italijanom, fanatična terciarka Frančiška Jereb, ki ji je naša oblast omogočila zdravljenje oči v Švici, pa je ta svoj obisk v inozemstvu izrabila, odpotovala v Vatikan in od Blatnika prinesla navodila za špijonsko delovanje — in še nekaj bivših salezijanskih gojencev Franca Blatnika, ki jih je prav »vzrnoč« vzgajil.

Vsi ti agenti vatikanske špijonaže so se potom pisem povezali z Blatnikom, bivšim upravnikom salezijanskih vzgojnih zavodov in enim izmed največjih vojnih zločincev slovenskega naroda, ki danes varno sedi pod »svetim« papeževim plaščem in kjer koli se le da, škoduje naši domovini. Pošiljali so mu v Rim podatke o »preganjanju« vere pri nas, pa tudi podatke vojaškega in

Kdor imaš pošteno delavsko srce, pridi med nas, počastimo skupaj svetlo ime naše Partije, ki nas uči ljubiti svojo domovino, spoštovati vsakega delovnega človeka, braniti delavske pravice in postave, ki nas vzgaja v dobre, zveste, iskrene ljudi

PO TRINAJSTIH LETIH VENDARLE KONGRES

Kongres sovjetske partije — ali dobro naučena uprizoritev Stalinovega teatra

Kot Stalinov naslednik se je pojavil Malenkov. — Z novim partijskim statutom bo učvrstena despotska vloga birokratskih vrhov. — Notranje in zunanje politični namen kongresa

Po trinajstih letih in pol se je Stalin končno le odločil za sklicanje kongresa sovjetske Komunistične partije. Če odbijemo vojna leta, bi moral biti to že drugi povojni kongres. Vendarle ni to prav nič motilo moskovskih oblastnikov, da ne bi istočasno klevetali jugoslovanske Partije, češ da v njej ni demokracije izgledata, da je bilo Stalinu več do klevetanja Jugoslavije, kot pa do tega, da bi položil, pa čeprav le formalen, obračun o svojem delu.

Nekateri so mislili, da se Stalin in njegov CK bojijo sklicati kongres, ker ne bi mogli zagovarjati pred partijskim članstvom svoje politike. Ne vemo, če je bilo tako mišljenje pravilno. Stalin in njegovi pajdaji so si zagotovili podporo kongresa že davno, že takrat ko so obračunali s partijsko demokracijo in spremenili Partijo v navaden privesek vsemočnega birokratskega kasteza. Izgleda, da je šlo za nekaj drugega.

Sovjetski »ideologje« so vedno trdili, da so že daleč v prehodnem obdobju od socializma h komunizmu in da bo bodoči kongres prinesel nov program Partije — »program komunizma«, kot so ga imenovali. Zavičevanje kongresa nam vsiljuje mišljenje, da ta »program komunizma« ni bilo tako lahko izdelati.

Vrsta je neresenih pretehi vprašanj, ki notranje razjedajo to veliko državo birokratskega gospodstva. Položaj delavcev je slabši kot kdaj kolj prej, prepričani s neruskimi republikami so pogostejši kot prej, velika zmešnjava na ideološkem polju, mržnja narodov vzhodne Evrope proti »osvoboditeljem«, neuspевanje proizvodnih načrtov, zmešnjava v kmetijstvu in še polna koncentracijska taborišča — vse to so vprašanja, ki notranje razjedajo Sovjetsko zve-

zo. In še zunanji neuspehi: »Odpad« Jugoslavije, ki je do golega razkrinkala njihove imperialistične apetite, propad njihove politike v Nemčiji in Avstriji, poraz na Koreji, mirovna pogodba zapadnih velesil z Japonsko, slabljenje informirojevskih komunističnih partij po vsem svetu jasno kažejo propad Stalinove »miroljubne« svetovne politike.

Priznati je treba, da ni tako lahko izdelati »program komunizma«, ki naj bi z obrabljenimi gesli zastri oči sovjetskemu ljudstvu pred vsemi temi vprašanji. Morda so prav zaradi tega toliko odlašali s kongresom, morda pa je tudi eden izmed vzrokov za odlašanje nespornoma med vrhovnimi birokrati zaradi Stalinovega naslednika. Ko je nenadno, nepojasnjene smrti umrl najplivnejši član politbiroja Zdanov, so se za prestol »najmodrejšega« začeli potoegovati Molotov, Malenkov in Berija. V tem boju je verjetno zmagal Malenkov — bivši Stalinov osebni sekretar, ki si je stopinjo za stopinjo utrjeval svoj vpliv, brezobzirno uničeval svoje nasprotnike in se povzplet tako visoko, da bo na tem kongresu bral namesto Stalina glavni referat.

Vprašujemo pa se, zakaj je bil kongres tako nenadno sklican? Več mnenj se nam vsiljuje ob tem vprašanju.

Nekako je treba urediti notranje politično zmešnjavo in učvrstiti vladavino moskovskih oblastnikov. Ljudi je treba zavartati z dobro pripravljenimi frazami o blagostanju, ki se bo začelo, ko bo, po kongresu enkrat (datum točno še ni določen), »zgrajen komunizem«. Treba je vendarle že enkrat sprejeti petletni plan, saj je bila poslednja petletka končana že leta 1950.

Pa tudi zaradi sovjetske zunanje politike je potreben kongres. Prevladuje mišljenje, da bo Stalinovi sodelavci po božne želje, da bi s kongresom vplivali na rešitve razgovoranih z grškimi delavci. V vseh teh delo Generalne skupščine Organizacije združenih narodov Morda mislilo tudi s svojim kongresom vplivati na kongres naše Partije — vsaj tako mišljenje se nam vsiljuje, ko premišljujemo, zakaj so sklicali svoj kongres tako hitro za nekaj tednov pred kongresom naše Partije.

Iz člankov, ki jih objavljajo »Pravda« in v poslednjem času je razvidno tudi, da si hoče birokratska kasta utrditi svoj položaj predvsem v Partiji. V predlogu novega statuta je mnogo govora o kritiki »od zgoraj« in o samokritiki, o partijski demokraciji in o izpolnjevanju nalog — to vse skupaj pa je zabeleženo z nekaj frazami o demokraciji v Partiji.

Ker poznamo moskovske oblastnike, njihove želje in namene ter položaj v njihovi državi, vemo, da ta kongres nikakor ne bo pregled dela Partije, njenih napak in uspehov, temveč le prostor za vpitje puhlih propagandnih gesel in petje hvalesov »velikemu Stalinu«.

GRŠKI DELAVCI POZDRAVLJAJO JUGOSLOVANSKE NARODE

Naša parlamentarna delegacija je med svojim obiskom v Grčiji obiskala tudi 13 tovarn, kjer so se člani naše delegacije razgovarjali z grškimi delavci. V vseh teh tovarnah so domači delavci svačeno sprejeli člane naše delegacije. Prav posebno prisrčno so sprejeli jugoslovanske parlamentarne delavce v okolici Aten. Prosil so naše predstavnike, naj ponesejo v Jugoslavijo pozdrave jugoslovanskim delavcem in maršalu Titu, da na Peloponezu se je ob potu, kjer se je peljala naša delegacija, zbiralo grško ljudstvo, da pozdravi predstavnike sedanje Jugoslavije. Nastillali so ceste z zelenjem, postavljali slavoloke, posipavali avtomobile s cvetjem in z iskrenimi besedami govorili o spoštovanju in občudovanju maršala Tita, naše borbe in našega dela za sgraditev boljše bodočnosti. Ob vseh teh srečanjih je pokazalo grško ljudstvo svoj demokratični in svobodoljubni duh, pripravljenost za skupno borbo proti napadalcem in za obrambo miru tako na Balkanu kot v svetu. Z vzkliki »Zito Tito« so dajali duška svoji trdni veri, da z izboljšanjem naših odnosov delamo za nekaj velikega, kar bo v dobro ljudstvu obeh sosednih držav.

GENERALNI SEKRETAR MEDNARODNEGA URADA ZA DELO V NAŠI DOMOVINI

Razgovarjal se je tudi s predstavniki Republiškega sveta sindikatov

Pred kratkim je preživel nekaj časa v naši domovini generalni sekretar Mednarodnega urada za delo David Morse, kot gost Sveta za zdravstvo in socialno politiko FLR Jugoslavije. V času svojega obiska pri nas, je obiskal tudi Slovenijo. Med drugimi predstavniki se je razgovarjal tudi s predstavniki sindikalnih organizacij Slovenije tovarišem Jankom Rudolffom, Mavricijem Borcem in Romanom Albrehtom.

Spoznajmo gosta! David Morse, sedanjí sekretar Mednarodnega urada za delo, je bil ves čas (dokler je bil v ZDA Rooseveltov predsednik) ameriški minister za delo. On je bil zelo tesni sodelavec Roosevelta pri izdelavi in sprovanju New Deala v Ameriki. V času pretekle vojne je prišel v stik s predstavniki nove Jugoslavije v Barju v Italiji, kjer je služboval kot zastopnik zapadnih sil. Vse od leta 1948 je na dolžnosti, ki jo opravlja še sedaj.

Mednarodni urad za delo je posebne vrste mednarodna organizacija. Prišlo v urejevanju mednarodnih odnosov v tej organizaciji skupno zastopajo svoje dežele predstavniki vlad, delodajalcev in predstavnik delavcev (sindikati) posameznih dežel, ki imajo po načelih organizacije enake pravice. V tej organizaciji sodeluje 66 držav, med njimi je tudi naša domovina.

Ob priliki razgovora v Sloveniji je go-spod David Morse pokazal veliko iskrene

Plebiscit na STO bi pomenil potrditev fašističnega nasilja

Italijanski socialdemokrati se po navodilih rimske vlade zavzemajo za plebiscit na STO. Osnovna točka plebiscita zahteva umik jugoslovanskih čet s svobodnega tržaškega ozemlja

Italijanski socialdemokrati so se približno pred trom leti začeli zavzemati za plebiscit na Svobodnem tržaškem ozemlju, in to imenovali »edno demokratično pot«. Pred nedavnim je njihova propaganda za plebiscit dosegla višek. Tržaška federacija socialdemokratske stranke je sklenila poslati svoje odposlanstvo v London, Pariz in na Dunaj z namenom, da bi pridobili tamkajšnje socialdemokratske stranke za svoj zamisel rešitve tržaškega vprašanja. Vodstvo italijanske socialdemokratske stranke pa je sklenilo, da bo to vprašanje sprožilo na prihodnjem zasedanju socialistične internacionale. Zanimivo je, da so bili vsi ti sklepi sprejeti prav v času, ko se v Jugoslaviji mudí predsednik socialistične internacionale Morgan Philips Zdi se, kot bi hoteli pozitivno izslediti svoje internacionale, naj jim pomagajo.

Osnovna točka ideje o plebiscitu je umik jugoslovanskih čet s Tržaškega ozemlja, to je odstranitev prav tiste sile, ki je doslej preprečevala ureditve zloglasne »tržiške« imperalistične pot tudi v cono B, da »pripravijo« plebiscit.

Ideje o plebiscitu se je oklenila tudi rimska vlada, ki je zaupala socialdemokratsko nalogo, da pridobe ostale socialdemokratske stranke v svetu za zamisel plebiscita.

Seveda bi bil plebiscit za rimsko gospo-

ŠE ENKRAT O KATOLIŠKI CIVILIZACIJI V JUŽNOAFRIŠKI UNIJI

Z bičanjem hočejo ustrahovati črnce

Dr. Mallan in njegovi pristaši so vnesli bičanje v kazenski zakonik

V napredne Južno-afriški Uniji ki sodi med države britanskega imperija, je bičanje povsem normalna kazen. Pred nedavnim so jo celo vnesli v kazenski zakonik. Tako so torej bičanje, ki je z zatonom fevdalne dobe postopoma izginilo tudi v najzaostalejših predelih sveta, uzakonili v državi, ki se sama sebe smatra za »zelo napredno krščansko državo«. To kazen pa tudi s pridom uporabljajo.

V 1948. letu je bilo bičanih 2975 oseb. 1949. leta pa že 4029 oseb. Posebno težka kazen je bičanje z »develtrepnim bičem«. S tem bičem so 1947. leta bičali 24 oseb, 1948. že 89 oseb, lansko leto pa kar 139 oseb. Med vsemi temi ni bilo niti enega belokozca.

OB NEČLOVEŠKEM SKLEPU AMERIŠKEGA PRIZIVNEGA SODIŠČA

Ne bomo pustili svojih otrok fašistom

Ogorčen protest vsega našega ljudstva. — Mati Ivana Pirečnika pozvana v Frankfurt. — Sodniki ameriškega sodišča prežeti z duhom sovraštva do socialistične Jugoslavije

Po vsej naši domovini se še vedno zbirajo delovni ljudje in zahtevajo, da se prekliče sklep ameriškega prizivnega sodišča, s katerim je prepovedana vrnitev Ivana Pirečnika njegovi materi. Protest, ki je zaživel v nas ob mislih, da nam sodišče bivše zaveznice države v boju proti fašizmu jemlje otroke, ki ga je prav ta fašizem iztrgal iz rok njegovi materi, je tako velik, da ne bo utihnil prej, dokler ne krivica ne bo poravnana in sin vrnjen v naročje svoji materi.

V Ljubljani je bilo na pobudo Društva pravnikov veliko protestno zborovanje, na katerem so delovni ljudje Ljubljane odločno zahtevali, da se mladoletnemu Ivanu Pirečniku omogoči takoj povratek v domovino.

V mariborski tekstilni tovarni so bila protestna zborovanja po vseh oddelkih. Celotni kolektivi je ogorčeno protestiral proti nečloveški sodbi ameriškega sodišča. Delavci so poslali protestno resolucijo tov. Edwardu Kardeju, v kateri zahtevajo naj ameriško sodišče prekliče to razsodbo in omogoči vrnitev Ivana Pirečnika njegovi materi.

Tudi prebivalstvo Soštanja, rodnega kraja Ivana Pirečnika, je poslalo svoj protest Organizaciji združenih narodov. V pismu so med drugim napisali: »Ne damo in ne bomo dali naših otrok fašistom!«

Razsodbo ameriškega prizivnega sodišča pa ne objaša samo jugoslovanska javnost, ampak tudi ugledna miselnost, tako bomo zmagali tudi v tem sporu in mali Ivan žrtve fašističnega nasilja, bo vrnjen v naročje svoje matere, ki ga že tako težko pričakuje.

Tudi Mednarodna organizacija za begunce (IRO) je objavila svoj protest. Predsednik te organizacije je poslal sodišču ameriške visoke komisije priziv na razsodbo in poziv, naj se sodni postopek obnovi.

Pod pritiskom svetovnega javnega mnjenja, posebno pa ogorčenih jugoslovanskih narodov je Urad visoke komisije ZDA za Nemčijo sporočil, da je prizivno sodišče pripravljeno obnoviti postopek v zadevi Ivana Pirečnika. Obenem pa je sodišče pozvalo mater malega Ivana, naj pridé pred sodišče in naj sodeluje v sporu o skrbništvu nad svojim otrokom. K temu pozivu pa je predsednik inoposla dodal: »Če si bo komunistična vlada dovolila zapustiti državo.«

Ze samo iz te pripombe se vidi, da sodnike, ki so zavrnili prošnje Pavle Pirečnik, ni vodil v razsodbi čut človečnosti in pravna določila, ki prepovedujejo genocid kot zločin, ampak samo slepa mržnja da svobodoljubnih jugoslovanskih narodov. Zatorej spor za malega Pirečnika ni samo premalo prejšnjeno delanje v materih sodnikov, kakor hočejo prikazati nekateri nemški in ameriški časopisi, temveč spor med napredkom in nazadnjastvom, med socializmom in socializmom sovražniki elementi, ki se ne sramujejo uporabljati za boj proti socialistični Jugoslaviji tudi take fašistične zločine.

Izdajajo Republiški svet Zveze sindikatov za Slovenijo Predstavniki Jože Jurčič Odgovorni urednik Roman Albreht Tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani Naslov uredništva in uprave: Miklošičeva cesta 25 v Ljubljani — Dom sindikatov Telefon: uredništvo 45-8 in 50-81 uprava 20-46 Poštati predaj 34-84 Račun pri podružnici Narodne banke v Ljubljani št. 604-908214 List izhaja vsak petek Rokopisov na stransko stranico narodna 25 din dnevno 76 din nočna 150 din in celotna 300 din

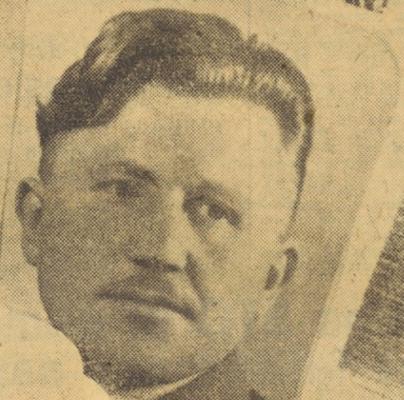
Hej brigade, hitite,
razpedito, zatrito
po ligalce slovenskih domov!
Hej mašina, zagodi,
naj odmeva povsodi
naš pozdrav iz svobodnih gozdev!
Kje so meje, pregrada
za slovenske brigade?
No, za nas ni pregrad in ne meji!
Po slovenskih občinah
in po grapah temnih
vse od zmage do zmage naprej!

Prazniku

slovenskih

brigad

delavski pozdrav

1. Franc Leskošek-Luka, prvi komandant Glavnega poveljstva NOV in PO Slovenije, ki je podpisal ukaz o ustanovitvi prvih slovenskih brigad. — 2. Ivan Maček-Matija, prvi komisar Glavnega poveljstva NOV in PO Slovenije. — 3. Niko Šilih-Boris Nikič, prvi komisar Tomšičeve brigade. — 4. Lado Ambrožič-Jure Novljan, prvi komisar Gubčeve brigade. — 5. Ing. Edo Mihevc-Dore Trdina, prvi komandant Gubčeve brigade. — 6. Dr. Marjan Dermastija-Urban Velikonja, prvi komandant Cankarjeve brigade. — 7. Jože Borštnar-Jože Gabrovčan, prvi komandant Cankarjeve brigade. — 8. Janez Hribar-Tone Pogačnik, prvi komisar Sercerjeve brigade. — 9. Bojan Polak-Stenka Knap, prvi komandant Sercerjeve brigade. — IZ SPOMINSKEGA ALBUJA SLOVENSKEGA PARTIZANA: 10. Iz borb na Mrzlici leta 1944. — 11. Tudi veselo je bilo v naših brigadah. — 12. Naši borci so vedeli, zakaj se borijo. — S političnega zborovanja Tomšičeve brigade. — 13. Po napornem pohodu in spopadu s sovražnikom majhen počitek. — 14. Partizanski boj je bil en sam pohod za sovražnikom. — 15. Vsak napad na sovražnika je treba trezno premisliti. — 16. Vsak premik sovražnika mora biti poznan. — 17. Samo kratek počitek, pa takoj naprej. — 18. Na osvobojenem ozemlju se je pričelo porajati novo kulturno življenje.